2013
ТРАВЕНЬ
№5 (244)

УКРАЇНСЬКИЙ ХРИСТИЯНСЬКИЙ ЧАСОПИС

МІСІОНАР

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

Отці Василіяни запрошують на Відпуст до Крехова

18-19 травня 2013 р. Б.

Програма Відпусту:

18 травня

14:00 - Процесійний ПОХІД до джерела. Освячення води
16:00 - Хресна Дорога
20:00 - Велика Вечірня з Литією.
Процесійне винесення ікони св. Миколая
на відпустову площу.
22:00 - Свята Літургія

19 ТРАВНЯ

0:00 - Нічне чування для молоді на відпустовій площі
(провадять отці Василіяни)

МОЛИТОВНЕ ЧУВАННЯ У ХРАМІ:

Молебень до Пречистої Діви Марії (Маївка)
Молитва за покликання до монашого
і священичого стану.
Вервиця з розважанням Таїнств
Канон святому Миколаю

08:00 - Урочиста Утреня
11:00 - Архиєрейська свята Літургія
(очолить преосвященний владика
кир Василь Івасюк)

Адреса:
Монастир Святого Миколая
отців Василіян,
с. Крехів, Жовківський р-н,
Львівська обл.
тел.: (03-252) 6-64-46;
(03-252) 6-12-47

о. Віталій
ПОПАДЮК, ЧСВВ
головний редактор

«ЧИСТАЯ ДІВО, РАДУЙСЯ!»

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

Увесь християнський світ з великою вірою очікує на торжественний празник Христового Воскресіння, пильно готуючись до нього під час Великого посту: поглиблена молитва, розважання про страсті Христові, розкаяння серця через особисту жертву посту, стриманості, примирення з Богом у святій Тайні Сповіді та святого Причастя. Велика таємниця переповнювала всіх тих, які не пристали на по-диявольськи жорстоке «Розпни Його!», але перелякані подіями Хресної дороги в очікуванні себе в душі питали: що ж буде далі? І бачимо, після чорної хмари – світле сонце, після страху – спокій, після смутку – радість, після смерті – воскресіння.

Неодноразовими появами після Свого Воскресіння Спаситель запевняє прибитих горем апостолів: Ось Я з вами, не бійтеся! Все позаду. Тепер творю все нове! Неймовірна радість оповила наляканих апостолів, жінок Мироносиць і всіх, які переживали з приводу смерті Спасителя. Адже разом з воскресінням Ісуса воскресла їхня втрачена надія: «А ми сподівалися, що Він Той, хто поверне славу Ізраїля»

Напевне, найбільше за всіх на воскресіння Христове мовчки і з вірою чекала Пречиста Діва Марія, бо ж Він Її єдинородний Син, Він Її не покине, як не покинув навіть на болючому Хресті на Голготі: «Жінко, ось син Твій». Раніше від усіх, як свідчить святе Передання, Ісус Христос обрадував Пресвяту Свою Матір, сповістивши Їй через ангела про Своє воскресіння. Цю подію так оспівує свята Церква:

Ангел звістив Благодатній: «Чистая Діво, радуйся!» І знову кажу: Радуйся, Твій Син воскрес на третій день із гробу і мертвих воскресив; люди, веселіться. Світися, світися, новий Єрусалиме, слава бо Господня на тобі засяяла, радій нині і веселися, Сіоне, а Ти, Чиста Богородице, втішайся воскресінням Сина Твого.

Ми, вірні католики, віддаємо особливу пошану Марії, Матері Божій, у чудовому місяці травні через відправу прекрасних Маївок, під час яких слухаємо з уст священика роздуми про Її життя, повне віри й послуху Богові, Її духовну силу й материнську терпеливість, Її могутнє заступництво за Своїх духовних дітей, за цілий світ.

Подякуймо Богові за превелику ласку, що саме цього року, Року Віри, свято Христового Воскресіння випало в цей місяць Марії. Це гарна нагода роздумати над зустріччю Марії з Воскреслим Спасителем, яка, мов друге Благовіщення, дарує превелику радість обом Найсвятішим Серцям: Сина й Матері. Навчімося від Марії, як очікувати й зустріти Христове Воскресіння і своє.

Найдорожчі наші читачі, від імені редколегії "Місіонаря" щиро вітаю вас із світлим празником Воскресіння Христового. Нехай кожне ваше серце переповниться гарячою любов'ю до Бога та ближніх, великою радістю і миром.

ЗМІСТ

НАМІРИ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ НА ТРАВЕНЬ	6
НАМІРИ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ НА ЧЕРВЕНЬ	7
ПОКРОВИТЕЛЬ НА ЧЕРВЕНЬ	9
ВЕЛИКОДНЄ ПОСЛАННЯ ПАПИ ФРАНЦИСКА	10
ВЕЛИКОДНЄ ПРИВІТАННЯ ПРОТОІГУМЕНА	12
ВІРА ПОТРЕБУЄ ПОСТІЙНОГО ЗУСИЛЛЯ	14
ЛІТУРГІЯ КРОК ЗА КРОКОМ	17
ГЛАВА УГКЦ: ДЛЯ УКРАЇНЦІВ БУТИ СОБОЮ ОЗНАЧАЄ БУДУВАТИ «УКРАЇНСЬКИЙ СВІТ	20
ЦЕРКОВНО-ОБРЯДОВІ ЗВИЧАЇ ВЕЛИКОДНЯ	24
ЯК МИ ГОВОРИМО	28
НОВИНИ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ	30
АПОСТОЛЬСТВО МОЛИТВИ В С. СПАСІВ	32
ДОВГОЛІТТЯ ЯК БОЖЕ БЛАГОСЛОВЕННЯ	33
ЄДНІСТЬ	35
ХИМЕРНА ДОЛЯ	38
РЯДКИ ПОЕЗІЇ	47
МОЛИТВА ВДЯЧНОСТІ	48
КРОСВОРД «ВЕЛИКОДНІЙ»	50

МІСІОНАР

ст. 36

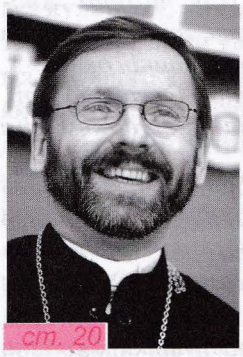
ст. 20

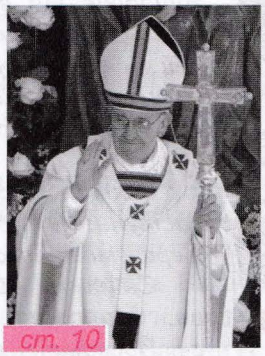
ст. 10

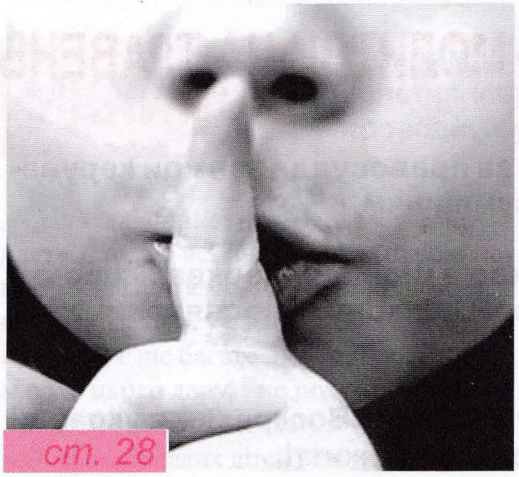
ст. 28

Головний редактор:
о. Віталій Попадюк, ЧСВВ

Заступник головного редактора:
о. Христофор Ганинець, ЧСВВ

Редакційна колегія:
о. Корнилій Яремак, ЧСВВ
о. Севастіян Бондаренко, ЧСВВ
о. Мелетій Батіг, ЧСВВ
о. Миколай Микосовський, ЧСВВ
бр. Юстин Борис, ЧСВВ

Літературний редактор і коректура:
о. Віталій Попадюк, ЧСВВ

Дизайн і комп'ютерна верстка:
о. Севастіян Бондаренко, ЧСВВ

Заснований у 1897 році
Засновники – Отці Василіяни
Реєстраційне свідоцтво КВ № 5133 від 18.05.2001 р.
Часопис виходить раз у місяць

Передплатний індекс – 23959

Адреса редакції:
"Місіонар", вул. Б. Хмельницького, 36,
м. Львів, 79019
тел/факс: 272-46-94
e-mail: misionar@ukr.net URL: www.osbm.in.ua

Підписано до друку 25.04.2013 Формат 70x100 1/16.
Друк офсетний.
Папір друк. № 1. Умов. друк. арк. 5,2. Умов. Фарбо-відб. 5,7.
Обл.-вид. арк. 5,0. Зам. Тираж 5000 прим.

ЦІНА ДОГОВІРНА

Віддруковано з готових діапозитивів
у Жовківській друкарні видавництва Отців Василіян
«Місіонер». 80300, Львівська обл.,
м. Жовква, вул. Василіянська, 8

Передруки і переклади дозволені за поданням джерела.
Редакція зберігає за собою право виправляти і скорочувати надіслані матеріали.

©Журнал «Місіонар», 2013

МОЛИТВА ЩОДЕННОГО ПОЖЕРТВУВАННЯ ДЛЯ ЧЛЕНІВ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ

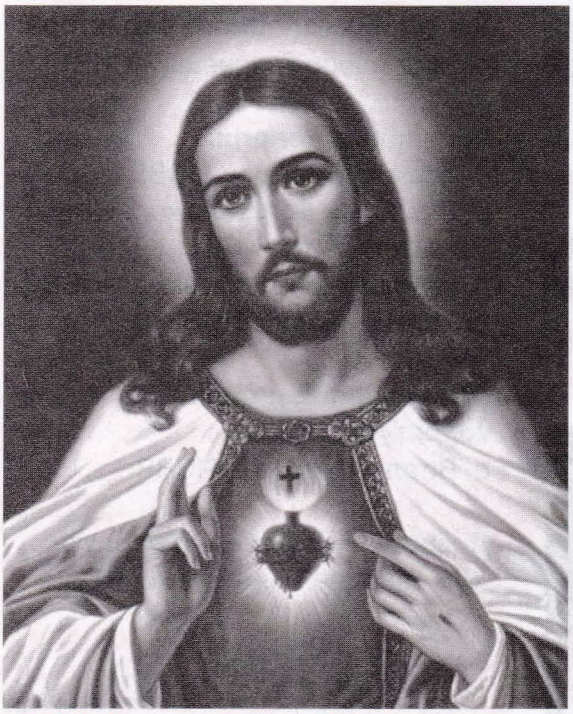

О Найсвятіше Серце Ісуса, помилуй нас!

О Божественне Серце Ісуса! У злуці з тим наміром, з яким Ти на землі віддавав славу Богові і тепер щоденно віддаєш у Пресвятій Тайні Євхаристії, жертвую Тобі через Непорочне Серце Пречистої Діви Марії усі свої молитви, справи, слова, думки й витривалість у терпіннях нинішнього дня як винагороду за всі зневаги, образи і кривди, завдані Тобі.

Жертвую їх особливо за Святішого Отця Папу Римського, за святу Церкву, за навернення грішників та в усіх намірах Апостольства молитви, призначених на цей місяць і на сьогоднішній день.

Пресвяті Серця Ісуса і Марії, спомагайте святу Церкву та Україну!

Святий Йосифе, покровителю і заступнику приятелів Ісусового Серця, моли Бога за нас!

Святий Архангеле Михаїле, св. Миколаю, св. Володимире, св. Йосафате, заступники України, моліть Бога за нас!

НАМІРИ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ НА ТРАВЕНЬ

ЗАГАЛЬНИЙ: Щоб відповідальні за правосуддя завжди керувалися справедливістю і здоровим сумлінням.

МІСІЙНИЙ: Щоб семінарії, особливо в місійних Церквах, формували пастирів за Серцем Христовим, цілковито посвячених проповідуванню Євангелія.

МІСЦЕВИЙ: Щоб окрилені вірою у Христове Воскресіння українці навчалися цінувати Божі дари у щоденному житті.

НАМІРИ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ НА ЧЕРВЕНЬ

підготував
о. Христофор ГАНИНЕЦЬ, ЧСВВ

ЗАГАЛЬНИЙ: Щоб між народами поширювалася культура діалогу, слухання і взаємоповаги.

Церква завжди дотримується думки, що всі культури, народи світу – білі люди, темношкірі, люди з вузьким розрізом очей – всі без винятку є рівновіддаленими від Бога як особи створені на Його подобу і є Його дітьми. Ця позиція виключає будь-яку зверхність чи вторинність одних перед іншими. Але спробуй когось переконати, якщо майже у кожній цивілізованій людині вирує егоїзм і гордість Люцифера. Важко добиватися діалогу, взаємоповаги, людяності, якщо ще 80 років тому до Європи із Африки завозили племена людей у клітках і продавали квитки у «парк людей» – як зоопарк… Що змінилося сьогодні? Зверхність і погорда набрали делікатного і дипломатичного характеру. Та що можна втаїти від Творця, Який знає кожну особу до її ядра? Поки є час і шанс потрібно згадати, що всі ми з пороху і в порох повернемося, і немає чим чванитися і дивитися на когось «зверху». Людина – це вічна душа, а не статус, національність чи маєтки. Христос, Який віддав життя за всіх, запевняє, що всі будуть біля Нього, якщо ці всі не відкинуть і не принизять нікого…

МІСІЙНИЙ: Щоб там, де сильнішим є вплив секуляризації, християнські спільноти змогли ефективно проводити нову євангелізацію.

Найважливішим моментом у християнстві є те, що всі ми говоримо одною мовою віри. Цей безцінний дар ми отримали від Господа Бога у певний, конкретний час. На жаль, є ще багато людей у світі, які не мають цього дару, і не розуміють нашої мови. Нова євангелізація – покликана найперше до таких дітей Божих, а особливо до знівечених секуляризацією. Для всіх нас, це тільки підвищення кваліфікації, а для агностиків, атеїстів, язичників – це як учитися ходити. Чотири роки тому, в часі апостольського візиту до Чехії, Папа Венедикт XVI (емерит) пригадав слова пророка Ісаї, доповнені Ісусовими, кажучи, що: ***«Храм має бути домом молитви для***

всіх народів» (Іс. 56, 7; Мк. 11, 17). Святіший Отець мав на увазі, що Церква має і сьогодні відкрити певний «двір язичників», де зможуть якось наблизитися до Бога люди, які не знають Його, перш ніж вони знайдуть свій шлях до Його таємниці, яка є внутрішнім життям Церкви. Це так, мов би поставити сповідальницю біля Оперного театру у Львові – там, де найбільше людей потребує зустрітися з Богом, але де є найменше можливості… Новизна євангелізації полягає у тім, щоб навчитися реагувати на знаки часу, потреби сучасної людини і народів, у контексті нової культури, за допомогою якої людина висловлює свою ідентичність і шукає сенс свого існування. Процес євангелізації починається з переконання, що благодать діє і перемінює людину аж до моменту навернення серця. ***Ефективність євангелізації визначають три умови: Слово, Святий Дух і переконання.*** Як і кожна богувгодна справа має супроводжуватися радістю, а не «задля треба». За своєю суттю Церква є місіонерською. І ми, особливо у чернечих спільнотах, не можемо утримувати для себе слова вічного життя, які ми отримали при зустрічі з Христом, не можемо не ділитися, не спілкуватися мовою віри з тими, котрі її не знають, але потребують. Мусимо мати такий дух ентузіазму, який мали: Іван Хреститель, Петро, Павло, інші апостоли, яких ніхто і ніщо не зуміло приглушити. І тільки тоді побачимо реальні плоди своєї праці під орудою Творця.

МІСЦЕВИЙ: **Щоб ієрархія і провід Української Греко-Католицької Церкви повсякчасно були прикладом віри і свідками Істини Христового Євангелія для всіх вірних.**

Всі ми, поки живемо на землі, у щось віримо, на когось покладаємося: хтось вірить, що завтра розбагатіє, інший сподівається на допомогу свого приятеля. Але ці людські певності не мають нічого спільного з правдивою вірою в Бога, яка походить з глибини людського серця, закріплена тверезим розумом і добрими ділами. Якою є насправді наша віра? Чи можна її виміряти? Апостол Яків, для того, щоб ми не губилися в здогадах, каже, що віра без діл мертва. Отже Господь вимагає від нас не тільки слів віри, але її вчинків, які б її підтверджували. В особливий спосіб, це святе завдання покладено на духовних осіб і провідників пастви. Але найбільшим, знаним всім, ворогом, який перешкоджає зростанню особистої чи спільнотової віри, є гріх. Тому, поки не порвемо з якимось гріхом, який нас гнітить, немає сенсу вести мову про віру, добрий приклад і похідні діла. Але не так просто відкинути гріх, якщо немає цієї віри, або вона якось ненароком втрачена – цей процес взаємопов'язаний. І може так статися, що опинимося у замкненому колі… Панацея від такої «хвороби» є! Це профілактика духовного життя і перебування в освячуючій ласці. Хто перебуває під покровом Всевишнього, для того завжди Господь знайде спосіб порятунку.

ПОКРОВИТЕЛЬ НА ЧЕРВЕНЬ:

МУЧЕНИК ЄРМЕЙ

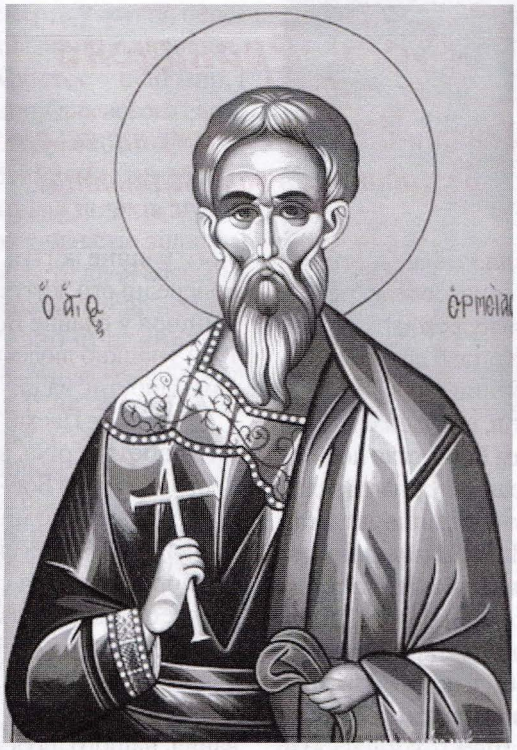

ДЕНЬ У КАЛЕНДАРІ – 13 ЧЕРВНЯ

Святий Єрмей був вояком і жив у місті Комани в Малій Азії. Бути християнином у той час, коли поганські правителі переслідували послідовників Христа, це означало жити у постійній небезпеці і бути готовим щодня засвідчити святу віру мученицькою смертю.

Єрмея, який був мужем сильної віри і побожного християнського життя, ув'язнили і привели на суд. Він сміливо визнав свою віру у Христа і перетерпів за Нього жахливі муки. Загинув від меча 166 року.

Божа любов є сильнішою від зла та самої ж смерті

Великодне послання Urbi et Orbi 2013 року Папи Франциска

Дорогі брати й сестри з Риму та всього світу, благодатного вам Великодня!

Яка велика радість для мене могти донести вам цю звістку: Христос Воскрес! Я хотів би, щоб вона досягнула кожну домівку, кожну сім'ю, особливо там, де є найбільше страждань, лікарні, тюрми...

Насамперед, я би хотів, щоб вона досягла усіх сердець, бо саме там Бог бажає посіяти цю Добру Новину: Ісус воскрес, отож і для тебе існує надія, ти вже більше не є під пануванням гріха, зла! Перемогла любов, перемогло милосердя! Боже милосердя завжди перемагає!

Ми також, подібно до жінок-учениць Ісуса, які йшли до гробу та знайшли його порожнім, можемо запитати себе, яке значення має ця подія (пор. Лк 24, 4). Що означає, що Ісус воскрес? Це означає, що Божа любов є сильнішою від зла та самої ж смерті, означає, що Божа любов може перемінити наше життя, заквітчати пустельні простори, які існують у нашому серці. І це може зробити Божа любов.

Ця ж сама любов, задля якої Божий Син став людиною та пройшов аж до кінця шляхом покори та віддання Себе, аж до аду, до безодні відділення від Бога, ця ж сама милосердна любов огорнула світлом мертве тіло Ісуса та Його переобразила, перевела Його у вічне життя. Ісус не повернувся до попереднього життя, до життя земного, але увійшов у славне Боже життя, увійшовши туди з нашою людською природою, відкрив нам майбутнє надії.

Ось чим є Пасха: це вихід, перехід людини з рабства гріха, зла до свободи любові, добра. Тому що Бог – це життя, лише життя, а Його слава – це ми, жива людина (пор. св. Іриней, Проти єресей, 4,20,5-7).

Дорогі брати й сестри, Христос умер і воскрес один раз назавжди і за всіх, але сила Воскресіння, цей перехід від рабства зла до свободи добра, має здійснюватися повсякчасно, в конкретній дійсності нашого існування, нашого щоденного життя. Скільки ж то пустель, також і сьогодні, повинна перейти людська істота! Насамперед, пустелею, яка є в ній, коли бракує любові до Бога та до ближнього, коли бракує усвідомлення того, що вона є охоронцем того всього, чим Творець нас обдарував і далі обдаровує. Але Боже милосердя може заквітчати і найбільш посушливу землю, може повернути життя і висохлим костям (пор. Єз 37, 1-14).

Отож, звертаюся до всіх з цим закликом: приймімо благодать Христового Воскресіння! Дозвольмо, щоб нас оновило Боже

милосердя, дозвольмо, щоб Ісус нас любив, дозвольмо, щоб могутність Його любові перетворила також наше життя, і ставаймо засобами цього милосердя, каналами, через які Бог зможе оросити землю, оберігати все творіння та щоб всюди розквітли справедливість і мир.

І таким чином просімо у воскреслого Ісуса, щоб перемінив смерть у життя, перемінив ненависть в любов, помсту в прощення, війну в мир. Так, Христос – наш мир, і через Нього благаємо миру для всього світу. Миру для Близького Сходу, особливо, між ізраїльтянами та палестинцями, які зустрічають труднощі в пошуках шляхів згоди, щоб вони відважно та з готовністю відновили переговори, щоб покласти край конфліктові, який триває вже занадто довго. Миру для Іраку, щоб остаточно припинилося будь-яке насильство, і, передовсім, миру для улюбленої Сирії, для її населення, що страждає через конфлікт, і для численних біженців, які чекають допомоги та розради. Скільки ж то крові вже пролито! І скільки страждання ще буде викликано, перше ніж вдасться знайти політичну розв'язку кризи?

Миру для Африки, яка досі є ареною кривавих конфліктів. Для Малі, щоб віднайшла єдність та стабільність, для Нігерії, де, на жаль, не припиняються замахи, які серйозно загрожують життю багатьох невинних людей, і де чимало людей, також і дітей, захоплені як заручники терористичними групами. Миру на сході Демократичної Республіки Конго та в Центральноафриканській Республіці, де багато людей змушені покинути свої домівки та досі живуть серед страху.

Миру для Азії, насамперед, на Корейському півострові, щоб було подолано розходження та визрів оновлений дух примирення.

Миру для всього світу, ще досі дуже розділеного жадібністю тих, хто шукає

легкої наживи, зараженого егоїзмом, який загрожує людському життю та сім'ї, егоїзмом, який не припиняє торгівлю людьми, рабства, найбільш поширеного у цьому двадцять першому столітті. Торгівля людьми є дійсно найпоширенішим рабством у цьому двадцять першому столітті! Миру для всього світу, розтерзаного насильством, пов'язаним з наркоторгівлею та незаконною експлуатацією природних ресурсів! Миру для цієї нашої Землі! Нехай воскреслий Ісус принесе розраду тим, хто є жертвою стихійних лих та вчинить нас відповідальними охоронцями створіння.

Дорогі брати й сестри, до всіх, що слухаєте мене в Римі та в кожній частині світу, скеровую заклик із Псалма: «Дякуйте Господеві, бо добрий; милосердя його повіки. Хай скаже Ізраїль: Милість його повіки!» (Пс 117, 1-2).

ВЕЛИКОДНЄ ПРИВІТАННЯ ПРОТОГУМЕНА о. ПАНТЕЛЕЙМОНА САЛАМАХИ, ЧСВВ, 2013 Р. Б.

Христос воскрес!
Воістину воскрес!

Дорогі браття у священстві і монашестві, дорогі браття і сестри у Христі!

Нам не важко уявити, в якому стані перебували апостоли й учні Христові, коли побачили, як їхнього Вчителя арештували, несправедливо засудили й убили несамовито страшною і жорстокою смертю на хресті. Бо великою мірою сьогоднішнє суспільство в Україні та й по цілому світі переживає страх і розчарування після того, коли, здавалось, були подолані великі проблеми і небезпеки сучасного світу, людство почало будувати «новий світ» миру, братерства, взаємної допомоги і процвітання. Та всі надії і сподівання на «світле майбутнє» знову і знову розбиваються об сувору дійсність, позначену тривалою кризою чи не в усіх ділянках суспільного життя. Земля наповнюється чутками про економічну і фінансову, політичну і суспільну, а над усе моральну та духовну кризу, яка відбирає у людей надію. Так і апостоли, й учні Христові виявляли глибокий сум із приводу руйнування їхньої надії: «А ми сподівались…» (пор. Лк. 24, 21).

Ми крок за кроком відкриваємо, що нас дедалі більше охоплює темрява брехні й обману. У світі просувається ідеологія, яка має на меті знищити мораль, відповідальність, любов і, зрештою, життя. Так, традиційні цінності всіляко зневажаються, а натомість без жодних застережень приймаються закони, згідно з якими можна вбивати ненароджених дітей чи невиліковно хворих, відбирати дітей у батьків чи визнавати рівні права для різноманітних суспільних збочень. І все це представляється як знак осучаснення й освіченості. Подібно намагалися обманом і брехнею замовчати Воскресіння Христове: *«Деякі зі сторожі прийшли до міста й оповіли первосвященикам про все, що сталося. Вони, зібравшись із старшими та скликавши раду, дали воякам досить грошей і звеліли: «Скажіть, що його учні прийшли вночі й викрали його, коли ми спали»… І рознеслася про це чутка… – аж по цей день» (пор. Мт. 28, 11-15).*

І саме в цей час безнадії, розчарування, зневіри і страху ми знову чуємо голос: *«Чому шукаєте живого між мертвими? Його нема тут: Він воскрес!» (Лк. 24, 5-6).* Так, Христос воскрес, і ця звістка несеться нашими оселями, монастирями, селами і містами. Він воскрес і дарував нам життя! Він воскрес і вже більше не вмирає, смерть над ним більше не панує. Раз за разом пізнаючи Воскреслого у різних видіннях – у вечернику, по дорозі до Емаусу, на Тивері-

ядському озері – апостоли, не змінюючи суспільних відносин, здобували дедалі більшу сміливість перед сильними світу цього: *«Чи воно справедливо перед Богом вас більше слухати, ніж Бога, – розсудіть!» (Ді. 4,19)*. І то не тільки для проголошення віри у воскресіння, але й для голошення істини і встановлення справедливого суспільства на землі, яку нам подарував Господь: *«Громада вірних мала одне серце й одну душу, і ні один не називав своїм щось із того, що кому належало, але все в них було спільне. Апостоли з великою силою свідчили про воскресіння Господа Ісуса й були всім вельми любі. Тому й ніхто з них не був у злиднях, бо ті, що були власниками земель або мали доми, їх продавали, приносили гроші за продане та й клали в ноги апостолів, – і роздавалося це кожному за його потребою» (Ді. 4, 32-35)*.

З нагоди світлого дня Воскресіння Христового бажаю вам, дорогі браття у монашестві та сестри і браття у Христі, щоб ласка Господня відкрила наші серця для розуміння і прийняття Слова Божого, яке просвітлює кожну людину: *«Коли, отже, все тіло твоє світле й нічого темного не має, воно буде все в світлі, так, наче б освічувало тебе світло своїм сяйвом» (Лк.11, 36)*. Бо подолати темряву теперішнього світу можемо тільки міцною вірою у воскресіння Христове і наше. Темрява поступається тільки тоді, коли запалюється світло. Тому Апостол Іван виголошує: *«І світло світить у темряві, і не пойняла його темрява» (Йо. 1, 5)*. Нехай це світло просвітлить кожного з нас, щоб ми могли нести його своїм братам і сестрам, проголошуючи істину Христового Євангелія.

Воскреслого Христа насамперед пізнаємо у ламанні хліба, як це сталося із учнями, які ішли на село: *«І от, як він був за столом з ними, взяв хліб, поблагословив, і,*

розламавши його, дав їм. Тоді відкрилися в них очі, і вони його пізнали» (Лк. 24, 30-31). Саме у святій Божественній Літургії ми отримуємо наснагу долати життєві труднощі та проблеми. Нехай зустріч із воскреслим живим Христом у святому Причасті надихає нас на сміливе свідчення і боротьбу за встановлення справедливих стосунків усередині нашого суспільства. Пам'ятаймо про тих, які перебувають у розпуці і розчаруванні; про тих, кому потрібна допомога; про тих, хто несправедливо оскаржений чи засуджений; про кожного, хто зносить терпіння – їм покажімо світло Христового воскресіння, а Христос супроводжуватиме нас на цьому шляху: *«Вони ж пішли і проповідували всюди, а Господь допомагав їм та стверджував слово чудесами, які його супроводили» (Мк. 16, 20)*.

Пресвята наша Мати Богородиця і Приснодіва Марія нехай перебуває завжди з нами. Миру вам, радості і рясного Божого благословення!

Христос воскрес! – Воістину воскрес!

Вірити – не знати, а довіряти

Роздумуючи про віру на основі життя праотця нашої віри Авраама, кожний наслідувач Христа Господа може краще і глибше пізнати ознаки цієї чесноти, яку нам вливає у серце Господь, але над якою одночасно й ми повинні працювати та всіляко її поглиблювати. У сучасній Європі складається враження, що віра – це статична незмінна величина, яка полягає у здобуванні та зберіганні певної кількості інформації про Бога з одночасним переконанням, що ця інформація правдива. Заглиблюючись у життя старозавітного Авраама, відкриваємо деякі інші ознаки віри, які безпосередньо пов'язані з нашим щоденним життям і діяльністю. Віра Авраама, а разом з тим наша, насамперед повинна бути не кодексом знань, а способом нашого світосприйняття і дії: віра зроджується у сумлінні, вона є довір'ям до слова без жодних доказів, вона є шляхом, яким ми вирушаємо назустріч Богові, щоб пізнати і виконати Його святу волю.

Таким чином віра – величина не статична, а динамічна, яка постійно змінюється і вимагає від нас перманентної уваги і праці. Людина у своєму житті постійно зустрічається з новими проблемами, питаннями, обставинами, кожна з яких вимагає від неї нової відповіді віри. І давати таку відповідь не завжди цілком легко.

Віра – відповідь на нові виклики

Аврам мандрує протягом багатьох років, пізнаючи Бога і Його волю та намагаючись відповідати на всі виклики і пропозиції

Божі. Бог обіцяє йому потомство, але для Аврама це тільки слова, які нічим реальним у його житті не підтверджуються. І чим довше триває мандрівка Аврама, тим важче йому довіряти Богу. Бо у вірі протягом земного життя надзвичайно важливим елементом є час. Адже це зовсім по-різному вірити протягом одного місяця, одного року чи десяти років. Якщо на самому початку Аврам, хоч і сповнений життєвого досвіду, та все ж переповнений новими відчуттями, переживаннями, запалом, вирушає назустріч Господеві, то що довше мандрує, отримує нові досвіди, наново роздумує та аналізує, долає труднощі і довір'я до Бога стає дедалі важчим.

Уявімо, що хтось, кому ми глибоко довіряємо, позичив у нас відчутну суму грошей, яку ми наміряли передати пізніше на якесь добре діло. Якби там не було, ці кошти з часом нам будуть потрібні, а особа, яка їх позичила, запевнила нас, що стовідсотково їх поверне. Однак, пройшов визначений термін, та сума не була повернута. Той, хто позичив, знову запевнив нас, що обов'язково поверне всю суму. Пройшло вже кілька місяців, а він і далі тільки запевняє, що поверне позичене. Після року ми вже починаємо сумніватися: а чи він часом не обманює нас. Тим часом промине два, і три роки. Аргумент позичальника тільки один: «Невже ти мені не віриш? Повір, я справді поверну тобі всю суму!» І чим більше часу проминає, тим більше зусиль нам треба докладати, щоб далі вірити цим словам і запевненням. Але є ще один аспект: з часом гроші знецінюються і ми не зможемо купити сьогодні за ту саму суму того, що могли за неї купити наприклад три роки тому. Ця обставина може зроджувати ще більші сумніви і недовір'я в нашому серці.

Чим довше віриш – тим важче

Проходили роки, а Аврам ще чекав на обіцяне потомство. Рік, два і більше. Після десяти років очікування Сараї, його дружина, вирішила взяти справу у свої руки і дала чоловікові свою рабиню Агар, єгиптянку. Згідно з кодексом Хамурабі дитина, яку від чоловіка за згодою господині народила б рабиня, вважалася дитиною господарів. Щоправда, такі заграваннія із долею нічого доброго не принесли – після народження сина, якого назвали Ізмаїлом, між господинею і рабинею розгорається конфлікт, який може перерости у насильство (пор. Бут. 16, 1-6). Бог об'являється Авраму і звіщає, що не цей син буде його спадкоємцем, а той, якого народить йому його законна дружина (пор. Бут. 17, 19-21).

Починається новий етап очікування, постійного подолання сумнівів і спокус. Не варто думати, що Аврам був людиною слабкої волі, який, подібно до багатьох безвольних і слабких людей, бездумно і бездіяльно піддавався зовнішнім обставинам, перекладаючи відповідальність за стан речей у своєму житті на Бога. Він не плив за течією. Навпаки, протягом довгих років він управляв великою спільнотою працівників і рабів. Їх було необхідно забезпечити роботою і харчами, одягом і житлом; він гарантував їм безпеку і розсуджував у суперечках. Читаємо, що після захоплення Лота у полон Аврам зібрав загін із своїх працівників числом 318 чоловік (пор. Бут. 14, 13-16). До нього, очевидно, не увійшли старі, жінки, діти. Якщо це врахувати, то виявиться, що праотець нашої віри був управителем численної спільноти, розумівся на економіці й у військовій справі. Він був діяльним і великодушним: перемігши ворога, відмовився брати здобич, а тільки повернув те, що ворог пограбував у його братанича, та частку, належну тим, які брали участь у поході (пор. Бут.14, 22-24). Аврам не був захопленим мрійником, який не вмів навести ладу у своєму домі. Як

реаліст, він бачив, наскільки з людської точки зору неможливими видаються Божі плани. І якщо на початку його шляху ще існували рожеві надії на світле майбутнє, то чим довше він вірив, тим більше ставало зрозуміло, що це неможливо. Його дружина старілася і можливість зачати й народити дитину ставала щоразу менш ймовірною.

Аврам не очікував від Бога чуда, що ось, Бог негайно втрутиться в його життя і виконає ту роботу, яку він сам повинен був виконувати. Аврам вірить, що Господь говорить правду і необхідно Його завжди слухати й виконувати слово, яке від Бога чуєш. Але з кожним роком, з кожним днем, допоки розбиваються об скелю його мрії, йому дедалі важче відповідати на Божі виклики і запрошення. І коли Бог об'являється Авраму через двадцять чотири роки після свого першого слова і встановлює Свій союз, змінюючи Авраму і Сараї імена на Авраам і Сара, то Авраам, виявляючи Богу глибоку пошану, певним чином навіть відступає від первісної ревності, пропонуючи Всевишньому інше рішення проблеми: *«Припав тоді Авраам на лице своє і засміявся, кажучи сам до себе: «Невже в столітнього син народиться? Невже Сара, що має дев'ятьдесят років, породить сина?» А до Бога промовив Авраам: Нехай Ізмаїл живе перед тобою!» (Бут. 17, 17-18).*

Проте, Бог має свої плани. І не дивлячись на наш скепсис чи недовір'я, Він впевнено і цілеспрямовано їх здійснює, осягаючи результати тільки Йому відомими методами. Святе писання свідчить, що *«Сара зачала і вродила Авраамові сина» (Бут.21,2)*. Після двадцяти п'яти років очікування, коли з людської точки зору все виглядало вже неможливим, Авраам нарешті побачив і Божу силу, і здійснення Божих обітниць (пор. Бут. 21, 1-8).

Віра потребує постійного зусилля

У щоденному житті нам часто здається, що чим довше ми віримо, тим віра повинна ставати міцнішою. Однак, часто доводиться чути інші вислови. Люди свідчать, що давніше, кілька років тому вірили якось глибше і міцніше і сокрушаються, чому й тепер не можуть так вірити і любити Бога, як ще зовсім недавно? Споглядаючи віру Авраама, бачимо, що з плином часу від нас вимагається більших зусиль для того, щоб ми продовжували вірити. Наприклад, людина вірила і довіряла Богу, але одного дня їй потемніло в очах і вона знепритомніла. Лікарі визначили, що в неї діабет – невиліковна хвороба, яка вимагає постійної уваги і турботи й повністю змінить ритм її життя. Така нова обставина вимагає від людини нової відповіді віри: що скажеш Богові в цій ситуації? Чи довіришся йому і в цьому випадку, чи будеш нарікати, гадаючи, що Бог тебе покинув? Подібно кожна нова ситуація й обставина вимагає від людини адекватної відповіді віри, незалежно від того, коштуватиме це менше, чи більше зусиль.

Також нам здається, що з часом вірити повинно бути легше. Однак, і Писання, і досвід свідчать, що насправді з часом давати Богові відповіді на різні життєві обставини стає дедалі важче. Нові обставини життя постійно глибше і більше виявляють нам, що ми прямуємо до завершення нашого земного життя. І якщо молодий ще не думає про смерть, то старший віком приймає її як даність, яку жодним чином не можеш обминути. Як же важко в цій ситуації також дати відповідь Богові – не тільки у житті, а й у смерті. Тому наші відповіді на Божі запрошення стають більш свідомими і реалістичними. Ми покидаємо різні дрібниці і зосереджуємося на більш вагомих і важливих питаннях. Віра вимагає від нас постійного труду і зусиль.

Літургія крок за кроком

Продовження

о. Андрей ПАВЛИШИН, ЧСВВ

Після виголосу ієрея «І дай нам єдиними устами і єдиним серцем славити й оспівувати пречисте і величне ім'я Твоє, Отця, і Сина, і Святого Духа, нині, і повсякчас, і на віки вічні» вся Церква дружно відповідає «Амінь», погоджуючись із священиком, і просить у Бога ласки. Священик після цього повертається до народу і благословляє його, виголошуючи: «І нехай будуть милості великого Бога і Спаса нашого Ісуса Христа з усіма вами». Це немов відповідь вірним у церкві. На що вірні відповідають «І з духом твоїм», що нехай також ласка буде і на священикові, що провадить їх до Христа, так бо навчали апостоли: *«Моліться разом і за нас, щоб Бог нам відчинив двері слова, звіщати таємницю Христову» (Колосян 4, 3)*

Диякон, отримавши благословення від священнослужителя, виходить спереду царських воріт і зачинає прохальну єктенію: «Всіх святих пом'янувши, ще і ще в мирі Господеві помолімся». Цей виголос вказує на те, що вся спільнота, яка постійно приходила на молитву і прагнула жити свято, називалась святою, а окремі родини чи люди святими. Про це не раз свідчать слова ап. Павла – *«Вітайте всіх ваших наставників і всіх святих. Вітають вас ті, що в Італії» (Євр. 13, 24)*, чи *«Вітайте Філолога та Юлію, Нерея і його сестру, Олімпія і всіх святих, що з ними» (Рим. 16, 15)*. Тому цей виголос – це прохальна молитва за вірних Христові людей, що бажають святості життя. Вся Церква відповідає на виголос диякона «Господи помилуй».

«За принесені й освячені чесні дари Господеві помолімся». Тут вся Церква складає подяку Господеві за освячені дари, які тепер вже є Тілом і Кров'ю Христа. Писання навчає постійно нас, щоб ми були вдячні Богу за все що він нам посилає: *«Дякуйте Господу, добрий бо Він...» (1 Хроніки 16, 34)*.

«Щоб чоловіколюбець Бог наш, прийнявши їх у святий і наднебесний, і духовний Свій жертовник, як приємний запах духовний, зіслав нам Божественну благодать і дар Святого Духа, помолімся». Цим виголосом свята Христова спільнота вказує не те, що ці дари є святі, і просить Бога залічити її у «наднебесний і духовний Свій жертовник» і зіслати Свою ласку і дар Святого Духа як на самі дари, так само і на тих, хто їх споживатиме, і щоб це було Богу приємно, як жертва Ноя: *«І збудував Ной жертівника Господеві. І взяв він із кожної чистої худоби й з кожного чистого птаства і приніс на жертівнику цілопалення. І почув Господь пахощі любі, і в серці Своєму промовив: Я вже більше не буду землі проклинати за людину...» (Буття 8, 20-21)*.

Далі диякон виголошує: «Щоб визволитися нам від усякої скорби, гніву й нужди, Господеві помолімся». Цим Бога просимо, щоб Він відвернув від вірних всяку скорботу, гнів і нужду, і цим самим заопікувався своєю спільнотою – *«...Він богобоязливих Своїх не покине, вони будуть навіки бере-*

жені» (Псалми 36, 28).

Коли Церква молиться прохальну єктенію з дияконом, священик потиху відчитує молитву, яка лише підсилює прохання вірних:

«Тобі вручаємо все життя наше і надію, Владико чоловіколюбче, і просимо, і молимо, і благаємо: сподоби нас причаститися небесних Твоїх і страшних Таїн, цієї священної і духовної Трапези, з чистим сумлінням, на відпущення гріхів, на прощення прогрішень, на спільність зі Святим Духом, на спадкоємство Царства Небесного, на сміливість перед Тобою, не на суд або в осудження». Тут лише варто зазначити, що священик просить Бога ласки чистого сумління, щоб кожен, хто приступає до святої Жертви Христової, приступав гідно: *«Тому, хто буде їсти хліб або пити чашу Господню недостойно, буде винний за Тіло і Кров Господню. Хай кожний випробує себе самого і тоді їсть цей хліб і п'є цю чашу. Бо той, хто їсть і п'є, не розрізняючи Господнього Тіла, суд собі їсть і п'є» (1 Коринтян 11, 27-29).* Кожен, що приступає достойно, стає Божою дитиною спадкоємцем Царства Небесного.

«Заступи, спаси, помилуй і охорони нас, Боже, Твоєю благодаттю». Цим проханням Церква вже вкотре звертається і просить Бога про заступництво і поміч, бо апостоли не раз застерігали: *«Чувайте! Противник ваш, диявол, ходить навколо вас, як лев ревучий, шукаючи, кого б пожерти» (1 Пет. 5, 8),* а захистити від нього може лише один Господь, тому так Церква ревно просить через диякона помочі і захисту, звертаючись до Господа, на що всі вірні відповідають дияконові «Господи, помилуй».

Через диякона спільнота вірних просить у Бога: «Дня всього досконалого, святого, мирного й безгрішного у Господа просім» – ласки зростання в досконалості, як і безпечного мирного дня, щоб він пройшов спокійно під покровом Божим.

Наступне прохання: «Ангела миру, вірного наставника, охоронця душ і тіл наших у Господа просім» Церква уклала, пам'ятаючи, що кожному Бог подав ангела до помочі, подібно як ангел допомагав Йосипові і Марії вберегти Дитятко (Мат. 2, 13). Церква також пам'ятає, як ангели можуть напоумляти: *«У ту ж саму мить ангел Господній вдарив його (Ірода) за те, що він не віддав Богові слави» (Діян.12, 23).*

«Прощення й відпущення гріхів і прогрішень наших у Господа просім». Цим проханням всі присутні в храмі просять Бога прощення, оскільки свідомі того, що своїми ділами не спасуться, а потрібна для цього ласка Божа, *«бо згрішили й позбавлені слави Божої, і оправдуються даром його ласкою, що через відкуплення в Ісусі Христі» (Римлян 3, 23-24).*

Кожен порядний християнин свідомий

того, що Дателем всякого блага є лише Господь, тому Церква взиває через диякона: «Доброго й пожиточного душам нашим і миру для світу у Господа просім», що перегукується з псалмом *«велика, Господи, Твоя доброта, що її... чиниш тим, що до Тебе прибігають» (Пс. 30(31), 20).*

Наступні два взивання диякона направлені просити у Бога примирення, починаючи від теперішнього часу і завершуючи моментом, коли людина стане на суд Божий перед Христом: «Осталий час життя нашого в мирі й покаянні скінчити у Господа просім» і «Християнської кончини життя нашого, безболізної, бездоганної, мирної, і доброго одвіту на страшному суді Христовому просім». Чинить це моління Церква згідно з повчанням Христовим: *«Уважайте, чувайте й моліться: бо не знаєте, коли час той настане!» (Марка 13,33),* як і в іншому місці Писання вчить нас: *«Господь судитиме народ Свій. Страшно впасти в руки Бога живого!» (Євр. 10, 30-31).*

Коли випросили в Бога всіх необхідних ласк для спасіння і мирного життя, диякон немов би виголошує підсумок всього, де вказує на важливий момент – це можна осягнути, якщо цілковито покластися з довір'ям і вірою на Христа: «Єдність віри і причастя Святого Духа випросивши, самі себе, і один одного, і все життя наше Христу Богові віддаймо», на що вірні одноголосно відповідають: «Тобі, Господи», що справді можливо, і цього всі свідомі, тому й погоджуються з цим, довіряючи Христові ціле своє життя.

ГЛАВА УГКЦ: ДЛЯ УКРАЇНЦІВ БУТИ СОБОЮ ОЗНАЧАЄ БУДУВАТИ «УКРАЇНСЬКИЙ СВІТ»

Журналіст Анатолій ХЛІВНИЙ зустрівся з Верховним Архиєпископом Києво-Галицьким, Главою УГКЦ Святославом Шевчуком, щоб поставити питання про життя і служіння українських уніатів.

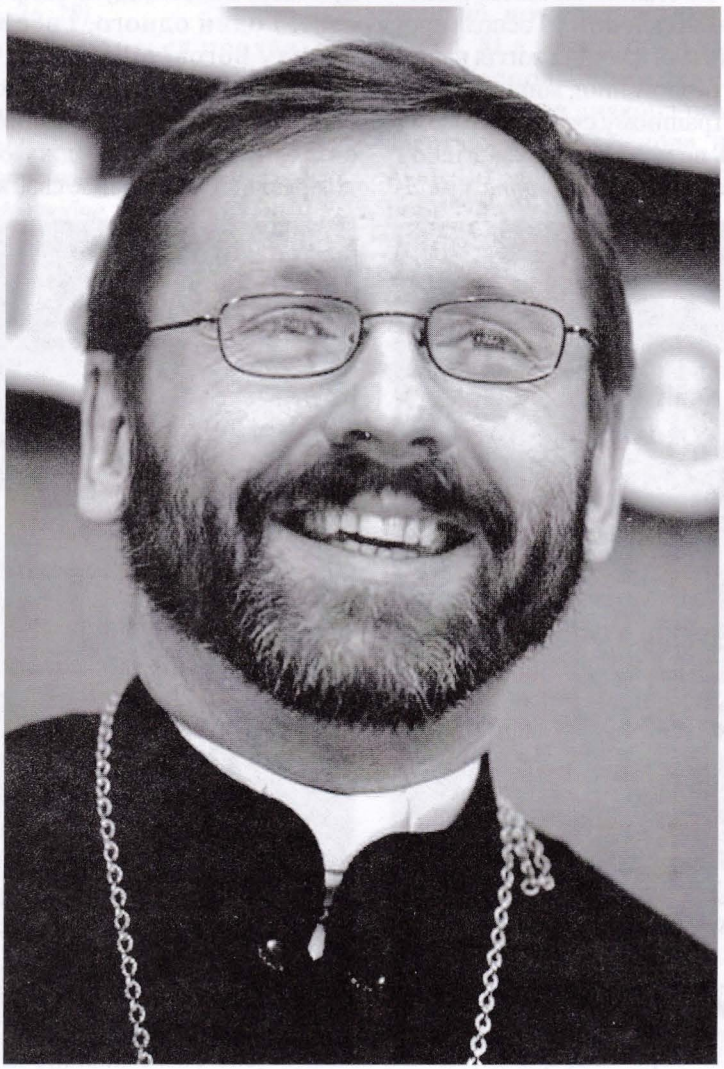

– Ваше Високопреосвященство, Вас рідко можна застати в Києві. Ви постійно перебуваєте в роз'їздах і дуже часто – за межами України. З чим це пов'язано?

– Українська Греко-Католицька Церква дуже велика і за кількістю вірних, і територіально. Ми на сьогоднішній день є багатокультурною, багатомовною, глобальною Церквою. Коли мене обрали главою УГКЦ, я урочисто пообіцяв, що всіх відвідаю. Тому доводиться бути в роз'їздах. Ось уже два роки минуло, а я ще не відвідав усі єпархії вверіної мені Церкви. Зокрема, мене ще чекають кілька єпархій в США, Канаді, Австралії. До того ж ми – Церква, що динамічно розвивається, тому довго на одному місці сидіти не можна.

– Існує думка, що вірні УГКЦ – українці, а серед римо-католиків переважають поляки. Різдво за григоріанським календарем в народі так і називають: польське. Чи немає непорозумінь на цьому ґрунті?

– Дуже часто ми, щоб легко собі щось пояснити, намагаємося спрощувати дуже складну дійсність. Насправді сьогодні і Римо-Католицька Церква (РКЦ) в Україні, і УГКЦ – багатонаціональні. Якщо ви скажете, що римо-католики, наприклад, у Житомирі – поляки, вони на вас образяться. Хоча на західноукраїнських землях, зокрема, на Львівщині, латинська Церква сильніше зберігає свою, я б сказав, ностальгічну польську ідентичність. Але в цілому і в РКЦ в Україні, і в УГКЦ український елемент є домінуючим. Тому ніяких непорозумінь на національному чи на іншому ґрунті у нас з римо-католиками бути не може. Навпаки, ми не відчуваємо якоїсь драми роз'єднання, тому що є дітьми єдиної Вселенської Церкви, які просто служать в різних обрядах. Я думаю, що збереження багатства різних традицій не є перешкодою, а навпаки, користю для українських віруючих.

– Наскільки інтенсивним є діалог між греко-католиками і православними в Україні? І чи існує він взагалі?

– Слово «діалог» багатозначне. Якщо ми говоримо, що діалог – це спілкування, то ми спілкуємося в такому, я б сказав, неформальному вигляді. Дуже важливим простором для спілкування всіх християн і віруючих в Україні, зокрема, між традиційними Церквами Київської традиції, є формат діяльності громадської організації Всеукраїнська рада Церков і релігійних організацій. Тут часом ми разом стаємо здатними на дуже цікаві дії. Наприклад, три великі Церкви України – Українська Православна Церква Московського Патріархату (УПЦ МП), Київський Патріархат і УГКЦ – зуміли 1 грудня 2011, коли ми святкували 20-річчя проведення референдуму про незалежність України, разом зробити відозву до українців, говорячи про духовні причини економічної і соціальної кризи в країні.

Якщо говорити про діалог, як про якийсь двосторонній формат, де відбувається спілкування в ім'я вирішення тих чи інших наболілих питань або пошуку єдності між собою, то, на жаль, такого формату ще сьогодні немає. Але ми живемо в одній країні, є членами одного й того ж громадянського суспільства і, більше того, стоїмо на єдиній платформі, яка об'єднує всіх християн. Це Таїнство Хрещення. Це те, що ми сьогодні називаємо екуменічним діалогом.

– На останньому Архиєрейському Соборі РПЦ якраз Таїнство Хрещення стало каменем спотикання між УПЦ МП і УГКЦ. Мова йде про доповідь митрополита Київського Володимира (Сабодана) про докори на вашу адресу за визнання Таїнства Хрещення в Київському Патріархаті.

– Чесно кажучи, я здивований такою заявою, тому що солідні православні богослови, ймовірно, не можуть не знати, що, відповідно до вчення Католицької Церкви, ми визнаємо хрещення всіх, хто робить його, взиваючи ім'я Пресвятої Трійці і застосовуючи воду. Таким чином, ми визнаємо дійсність хрещення і протестантів, і православних. Згідно нашої доктрини, конфесійна приналежність того, хто хрестить, тут не має ніякого значення. З того, що я міг відчути, читаючи це повідомлення, тут мова йде не стільки про Таїнство Хрещення чи богословську дискусію щодо його справжності, скільки про те, що я направив лист у так звану неканонічну структуру. Якщо я когось образив, прошу вибачення. Але треба пояснити, в чому полягає моя неправота.

– Тобто для УГКЦ Московський і Київський Патріархати є рівними канонічними структурами, чи мова про канонічність не йде?

– Для того, щоб правильно вибудовувати діалог між Церквами, потрібно поважати богослов'я і канони один одного. Не в нашій компетенції визначати, хто канонічний, а хто ні в православному світі.

– Однією із перших Ваших заяв після обрання на посаду глави УГКЦ була заява про визнання Вас Патріархом. Як із цим справи?

– Тут йдеться про якесь медійне непорозуміння. На моїй першій прес-конференції мене запитали, чи буду я прагнути до патріаршого достоїнства. Я сказав: очевидно, так. – Ви про це скажете Папі? Я сказав: очевидно, так. Але це не означає, що я буду вимагати щось від Апостольської Столиці чи привласнювати собі право зазіхати на те, що відноситься до виключної компетенції Святішого Отця. Тут мова йде про те, що за останні 20 років ми маємо можливість небувалого розвитку нашої Церкви, якого ще не було в інші періоди. Наша Церква дійсно дуже динамічно розвивається. Це можна побачити у всіх вимірах церковного буття. А розвиток кожної східної Церкви завжди прямує до вершини, яку сьогодні і в католицькому, і в православному світі називають патріаршим достоїнством чи устроєм. Цей устрій не приходить ззовні, він приходить зсередини. Тому якщо ми говоримо, що наша Церква дійсно зріла, що по суті вона є самокерованою, оскільки має свій Синод, як вищий законодавчий орган, то ми маємо на сьогодні Церкву, яка живе за патріаршим устроєм. І зі Святішим Отцем чи іншими Церквами ми спілкуємося, виходячи з усвідомлення своєї зрілості. Таким чином, тут не йдеться про вимогу, яку я повинен комусь скерувати, про рекламацію якогось титулу, якого мені не вистачає. Мова йде про те, щоб той рівень розвитку Церкви, який ми сьогодні маємо, став відомий у світі.

– Чим більше Церква розвивається, тим більше стає самостійною. Де межа цієї самостійності?

– УГКЦ – помісна Церква. Це означає, що всі питання, що стосуються її внутрішнього життя, повністю відносяться до її компетенції. Якщо говорити про зовнішній, міжнародний вимір, то ми живемо синхронно з Вселенською Церквою.

– Які взаємини Вашої Церкви з державою? Чи не втручається вона у внутрішні справи Церкви?

– Є закон, що регулює діяльність релігійних організацій. Він далекий від досконалості, тому наша Церква разом з іншими релігійними організаціями намагається запропонувати певні зміни в цей документ. З іншого боку, є ще питання: а як цей, нехай не до кінця досконалий, закон виконують на місцях? І тут виходить, що до одних закон застосовують поблажливо, чи не змушують виконувати букву закону, а інших пересліду-

дують за відступ від йоти чи титли. Є різне ставлення до різних конфесій у різних регіонах. І різниця у ставленні залежить частково від того, наскільки численною є та чи інша конфесія в регіоні. Нам би хотілося, щоб рівне ставлення було до всіх, наприклад, в питанні виділення земельних ділянок під будівництво храмів.

– Нещодавно в українських ЗМІ пройшла інформація, що в органах державної влади може бути зареєстрована ще якась Українська Правовірна Греко-Католицька Церква на основі групи «підгорецьких отців» – декількох єромонахів, кілька років тому відлучених від УГКЦ...

– Перше, що б я хотів підкреслити, що сьогодні в УГКЦ розколу немає. У своєму внутрішньому житті ми єдині, як ніколи. Але не склали зброю ті, які хотіли б, щоб наша Церква була розколота чи перестала існувати. Ця група, про яку ви згадали – «підгорецькі отці», – ніякого відношення до нашої Церкви не має. Більше того, вона не має ніякого відношення до Католицької Церкви. І про це є офіційна заява Ватикану. Ця група сектантського типу займається мімікрією, камуфлюючись під Греко-Католицьку Церкву, більше того, змагаючись за офіційне державне визнання. Але я думаю, що нашим державним мужам вистачить мудрості, аби в таких питаннях не робити помилок. Хоча, відверто кажучи, я не здивувався б, якби з боку держави таке визнання відбулося. Наша Церква у своїй історії такі акції вже бачила. Взяти хоча б Львівський псевдособор (Собор 1946 року, тоді УГКЦ під тиском радянської влади приєдналася до РПЦ. – «НГР»), на якому група священиків, які не мали права виступати від імені Католицької Церкви, привласнила собі це право, і влада це визнала. Можливо, десь подібний сценарій хтось прокручує і зараз.

– Восени минулого року в Москві почався збір підписів під «Хартією воз'єднання нашого народу», згідно з якою ініціюється проведення референдуму щодо об'єднання в конфедерацію Росії, України і Білорусії. Багато в чому ця ідея перегукується з ідеєю «Русского мира», яку просуває РПЦ...

– Ідея «Русского мира» базується на ідеологічній основі, яка не має нічого спільного ні з Церквою, ні з історією. Це концепція, в якій свого часу ЦК КПРС побачив дуже підходящий ідеологічний інструмент. Зараз ця псевдонаукова платформа реанімується, як імперіалістична ідея відновлення Радянського Союзу. Ідея «спільної колиски», коли переноситься в суспільство, проявляється в таких ось ініціативах об'єднавчого референдуму. Коли її переносять на церковну платформу, то з'являються ідеї так званого «Русского мира», хоча правильно його назвати «Російський світ». Ми дуже чітко розуміємо, що за цим стоїть, яка причина і які цілі переслідуються. Думаю, у освіченої людини як в Україні, так і в Росії, спроби реанімувати такі пустоцвіти радянської ідеології можуть викликати лише іронію. Українці мають свою, зовсім іншу концепцію.

– У чому вона полягає?

– Свого часу цю концепцію сформулював мій великий попередник Йосип Сліпий. Вона полягає в одній простій фразі: «Бути собою». Для нас, українців, бути собою – означає будувати «Український світ». Це не концепція протистояння проти когось. Ми народ, у якого вкрали історію, і сталося це на догоду тим чи іншим імперським ідеологіям. «Український світ» – це світ вільної людини, народу, який народився більше тисячі років тому під час хрещення Русі.

За матеріалами НГ Религии

ЦЕРКОВНО-ОБРЯДОВІ ЗВИЧАЇ ВЕЛИКОДНЯ

«Це день, що його створив Господь, тож радіймо і веселімся в ньому» (Прокімен Пасхи).

Празник Христового Воскресіння багатий не тільки на величні богослужіння, маєстатичні співи і глибокосимволічні обряди, але він багатий також на прегарні церковно-обрядові й народні звичаї. Деякі з тих звичаїв – це вплив християнського культу, а інші походять ще з дохристиянських часів, коли наш народ у той самий час відзначав свято привітання весни й весняного сонця. Християнська релігія багато з тих прадавніх народних звичаїв освятила, надала їм християнського значення і символіки та визнала своїми.

Професор Степан Килимник, описуючи великодню ніч, так каже про звичаї Великодня: "Коли б сьогоднішня людина спроможна була заглянути на мить у чисту душу дитини й відчути ту радість, безмежну радість, коли насправді душа дитини витала в імперіях казково-феєричної радості в очікуванні завтрашнього дня – Великодня, – то людина зрозуміла б і відчула б той невидимий тисячолітній зв'язок, поєднання її душі з душею далеких-далеких прапращурів, прародителів, поєднання нинішньої християнської культури з тисячолітньою високою культурою наших прадідів... Людина вважала б ці звичаї, традиції українського народу, за святиню й велич, хоронила б їх, зберігала б та дотримувалась їх і передавала б своїм нащадкам як дорогоцінний скарб, із роду в рід!" *(Український рік у народних звичаях. Т. III, с. 82).*

Богослужбові особливості Пасхи

Христове Воскресіння відбулося дуже рано в неділю третього дня після Його смерті. З того часу в Церкві існує дуже давній звичай, який нагадує, що пасхальний піст закінчується в суботу вночі, а воскресні торжества починаються опівночі, невдовзі після неї, або на світанку.

Воскресні торжества починаються обходом довкола церкви під супровід дзвонів. Цей обхід є символом ходу жінок-мироносиць вранці у неділю до Господнього гробу.

Після обходу, перед зачиненими дверима церкви, наче перед запечатаним Божим гробом, починається Воскресна Утреня. Тут перший раз чуємо радісне: "Христос воскрес із мертвих...", – і при співі тієї ж пісні священик хрестом відчиняє двері церкви на знак, що Христова смерть відчинила нам двері до неба.

За давнім звичаєм в кінці Воскресної Утрені під час співу стихир Пасхи при словах *"радісно одні одних обіймімо"* відбувалося взаємне цілування, яке в нас називали «христосуванням". Тепер у нас нема звичаю взаємного цілування в церкві, а вірні підходять до священиків і цілують святий хрест, святе Євангеліє, артос з іконою Воскресіння, причому взаємно вітаються: "Христос воскрес! – Воістину воскрес!"

Великодній привіт "Христос воскрес"

перший раз злетів з уст ангела до жінок-мироносиць при Господньому гробі. Цей радісний привіт уже сотні-сотні років живе у нашому народі впродовж цілого пасхального часу. Цим привітом ми висловлюємо великодню радість і визнаємо нашу віру в Христове й наше воскресіння.

Святу Літургію в день Пасхи служать дуже урочисто. У Євангелії того дня сказано про Христову божественність, бо якраз Христове Воскресіння є найкращим доказом Його божественності. Коли є більше священиків, то Євангеліє читають кількома мовами. Зазвичай єврейською, грецькою і латинською мовами, бо тими мовами було написано на хресті Ісуса, а також і народною мовою. Читання Євангелія різними мовами означає, що Христова наука голоситься всіма мовами та поміж усіма народами. Коли припиняють читати Євангеліє, дзвонять у дзвони, що є символом голошення Христової благовісті всьому створінню.

Упродовж цілого Світлого тижня святі двері в іконостасі зостаються увесь час відчиненими на знак того, що Христос своїм Воскресінням відчинив нам двері Божого Царства, як це співаємо в пасхальному каноні: *"..Відкрив Ти нам райські двері" (Шоста пісня).*

У день Пасхи на святій Літургії, після заамвонної молитви, відбувається благословення артоса. Артос з грецької означає "хліб", і є символом Хліба вічного життя – Господа нашого Ісуса Христа. На артосі видно ікону Воскресіння. Артос цілий Світлий тиждень стоїть на престолі або на тетраподі. У Світлу суботу після спеціальної молитви його роздроблюють і роздають вірним у Томину неділю.

Під час святкування Пасхи, а подекуди й упродовж цілого Світлого тижня, буває цілоденне дзвоніння на знак перемоги Ісуса Христа над смертю і над адом.

Народні звичаї Великодня

У нашого народу є звичай на Великдень благословляти їжу. Після довгого посту свята Церква дозволяє всяку їжу, для того щоб вірні разом із духовною радістю мали під час великодніх свят і радість від земних

дарів. Тому вона їх благословить і звільняє від посту на цілий Світлий тиждень. Благословення пасхальної поживи відбувається урочисто звичайно після святої Літургії на церковному подвір'ї.

Шкаралупу зі свячених яєць, кришки чи кістки в нас не викидали на сміття, а закопували або в городі, або на полі, щоб і землі дати свяченого. Подекуди в Галичині шкаралупи зі свячених яєць кидали на стріху хати.

З благословенням великодніх пасок пов'язані наші славні крашанки й писанки, які мають давнє походження. У давніх народів був звичай, за яким перед особою, що займала високе становище в суспільстві, не можна було з'являтися перший раз без дару. Побожне передання каже, що Марія Магдалина, проповідуючи Христову науку, зайшла у двір римського цісаря Тиверія, дала йому в дар червону крашанку зі словами: "Христос воскрес!", і лише тоді почала свою проповідь. За її прикладом пішли інші християни й почали в день празника Пасхи обдаровувати один одного крашанками чи писанками.

Отже, яйце відіграє таку роль у великодніх звичаях тому, що воно стало символом Христового Воскресіння. Як з мертвої шкаралупи яйця родиться нове життя, так і Ісус Христос вийшов із гробу до нового життя. Червона крашанка є символом нашого спасіння через Кров Ісуса Христа. З крашанками й писанками пов'язані різні забави дітей та дорослих на Великдень.

Особливим виявом великодньої радости в селах України були гагілки й різні ігри на майдані коло церкви. "Дивним є, – каже проф. С. Килимник, – що веснянки-гагілки, створені нашими прабабками ще в IV-VI сторіччі (а може й раніше) за часів Антської держави, що крізь морок тисячоліть, через століття великих негод, війн, наїздів, поневолення – вони дійшли до нас, затримавши свою провідну думку, головну ідею, свій зміст, замінено лише слова стародавні на нові... Веснянки-гагілки – це дорогоцінний скарб ранньої культури наших прапрадідів як високомистецькі, а навіть неперевершені поетичні твори, як історичний документ про життя, ідеали, психологію, віру та вірування, розуміння природи, прагнення до пізнання явищ природи наших пращурів" *(Український рік у народних звичаях. Т. III, с. 106-107).*

У деяких місцевостях України був звичай родиною йти у Великдень на цвинтар до могил своїх рідних, щоб поділитися з ними воскресною радістю та привітати великоднім привітом. У Києво-Печерській Лаврі після воскресного богослужіння монахи й вірні сходили до підземних печер, щоб померлим монахам принести вістку про Христове Воскресіння.

Колись давно у нас був звичай розкладати вогні у великодню ніч, щоб привітати весну й весняне сонце. За християнською релігією вони були символом вогнів, що їх розкладали жовніри, які стерегли Божий гріб, та символом привітання Сонця Правди – Воскреслого Христа.

З багатющого скарбу нашої релігійної й культурної традиції ми згадали тільки дещо, але уже це свідчить про глибоку віру, любов до свого обряду, традиції та про високу культуру духа нашого народу. *«Багатство й цінність наших обрядових звичаїв, – каже проф. С. Килимник, – нашого фольклору є велетенське. Нам можуть позаздрити найкультурніші народи світу. Ці скарби високої культури нашого минулого віддзеркалюють наше національне обличчя і є справжніми свідками споконвічного прагнення нашого народу до волі, удосконалення, краси й сонця.»*

Підготував о. Віталій ПОПАДЮК, ЧСВВ
за матеріалами книги
«Пізнай свій обряд» о. Ю. Катрія, ЧСВВ

Як ми говоримо

Мирослава ЛУЧКА-СЛУКА

Страшні слова, коли вони мовчать,
коли вони зненацька причаїлись,
коли не знаєш, з чого їх почать,
бо всі слова були уже чиїмись.
Ліна Костенко

«Як ми говоримо» – це назва книжки мовознавця Бориса Антоненка – Давидовича про культуру мови, з якої можна дізнатися як правильно говорити та писати слова, у якому значенні їх застосувати. Адже у повсякденній мові та на письмі люди часто вживають слова у невластивих для нашої мови зворотах, кальки з російської, не правильно визначають рід чи множину.

Окрім таких мовознавчих огріхів, багато всипають у свої речення ще й інвективну лексику. На перший погляд цей термін дуже складний, а насправді – це різноманітні образливі слова, лихослів'я, лайки (від лат. invectiva (oratio) – лайлива (промова)) – це словесний або невербальний (непристойні жести, пози) сплеск агресії, своєрідний емоційний розряд, до якого люди вдаються під час психологічного напруження. Відомо, що практично не існує національних культур, у яких не практикувалася б інвективна лексика.

Такі слова ще називають паразитами – тобто зайвими та беззмістовними. Паразит – це той, хто існує за рахунок іншого, тому дуже часто його важко викорінити і позбутись, хоча й можливо. Люди пояснюють використання таких слів дуже по-різному: для зв'язки слів, чіткішого вираження думки, висловлення обурення, інакших слів просто нема тощо.

Паразитні слова міцно в'їдаються у словниковий запас людини і стають звичкою в розмовній мові. Вони бувають абсолютно безглуздими, збивають з пантелику співбесідника. З боку така мова звучить грубо і ріже вухо тим, хто цурається лихослів'я. Здебільшого проявляються такі слова під час конфліктів та сварок. Характерно, людина, яка вживає слова-паразити, їх не помічає, а на співрозмовника вони підсвідомо справляють негативне враження.

Слухаючи мимоволі уривки розмов у громадському транспорті, на базарі, у магазині чи просто на вулиці, у яких пробігають лайливі слова, найбільше шкоди від цього зазнають діти, котрі як губка вбирають усе навколо. Не даремно кажуть, коли дитина промовляє вдома «незвичне» слово, що мабуть підхопила його на вулиці.

У Євангелії сказано: *«Кажу бо вам: за кожне пусте слово, яке скажуть люди, дадуть відповідь судного дня за нього. Бо за словами твоїми будеш виправданий і за словами твоїми будеш засуджений» (Мт. 12, 36-37).*

Вживання лайливих слів – це один із поширених щоденних гріхів, з яких сповідаються вірні. Частіше на них «грішать» чоловіки, але й жінки не гребують неморальними висловами.

Словом людину можна підняти з біди, підбадьорити, зцілити – воно має велику силу. Зі словами слід поводитись обережно: ними можна завдати великої шкоди, глибоко ранити людину. Варто ретельно підбирати вислови і не розкидатись ними. Не дарма у народі кажуть: «Слово не горобець, вилетить – не спіймаєш». Хоча горобця важко спіймати, проте ще можна, а слово – ні. Інша крилата мудрість гласить: «Слово ранить сильніше за шаблю».

Очистити свою розмову від зайвих і грубих слів – це немов полоти квітник від бур'янів, процес довгий, потребує пильності та регулярного повторення. Коли ж квіти розцвітають, милують своєю красою та зачаровують п'янкими ароматами. Так і мова людини – потребує постійного догляду, щоб бува не завелися бур'яни.

Саме сьогодні час подумати про те, як ми говоримо…

За матеріалами: католицького часопису «Credo»

Щотижня декілька священиків переходять до Католицької Церкви з інших конфесій

У середньому за тиждень від 3 до 4 священиків християнських конфесій просять прийняти їх до Католицької Церкви. Про це сказав префект Конґреґації Віровчення архиєпископ Ґерхард Мюллер. За його словами, це нова тенденція, яка останніми роками набирає обертів.

Ієрарх зазначив, що сьогодні Євангелія стикається з домінуючою ментальністю, котра базується на пошуку суб'єктивного та індивідуального задоволення. Тому проголошення Божого Слова сьогодні – це дуже невигідна справа.

Архиєпископ також пригадав, що важливий обов'язок кожного члена Церкви – поглиблювати свою католицьку ідентичність та розуміння власної віри.

За матеріалами: Радіо Ватикан

Співчуття Папи Франциска жертвам терактів в Бостоні (США)

Кардинал Тарчізіо Бертоне, Державний Секретар Апостольської Столиці, надіслав від імені Папи Франциска телеграму співчуття на ім'я кардинала Шона О'Меллі, Архиєпископа Бостону (США) з приводу теракту, який скоєно 15 квітня 2013 р. під час марафону в цьому місті, і який спричинився до численних тяжких поранень та забрав кілька життів. У тексті читаємо, що Святіший Отець «глибоко засмучений» з приводу того, що трапилося, назвавши замах «абсурдною трагедією». Папа Франциск молиться про мирний упокій в Господі жертв теракту та Боже утішення для терплячих, як також про сили для тих, хто надає допомогу. Святіший Отець молиться за те, щоб усі спільно працювали над будуванням дедалі справедливішого, вільнішого та безпечнішого суспільства для майбутніх поколінь».

За матеріалами «Католицький оглядач»

Через зріст покликань у США розбудовують семінарію у Римі

Американська семінарія в Римі вщерть переповнена студентами. Зараз там навчаються 250 семінаристів, а охочих вступити є значно більше. З цієї причини там прийняли рішення побудувати нове, 10-поверхове крило семінарії, розташованої на пагорбі Янікулум. У фундамент вже закладено перший камінь. Будівлю планують здати в експлуатацію восени наступного року. Гроші на будівництво (8,5 млн. доларів), пожертвувала одна американська родина.

«Нова будівля, – як каже о. Майкл Фармер, віце-ректор Папської північноамериканської семінарії, – потрібна насамперед тому, що вже кілька років охочих вчитися у семінарії більше, аніж вона може вмістити. Така переповненість нашої семінарії в основному пов'язана з тим, що у Церкві в Сполучених Штатах зростає кількість покликань і в нашій семінарії готуються до служіння також і семінаристи Канади та Австралії».

За матеріалами: РІСУ

У Польщі встановили найвищу у світі статую папи Івана Павла II

Найвища у світі статуя блаженного понтифіка Івана Павла II висотою 14 метрів з`явилася в польському паломницькому місті Ченстохова.

До цього найбільшим пам`ятником першому понтифіку-поляку, який помер в 2005 році, вважалася 12-метрова статуя в Чилі.

Нова скульптура понтифіка з`явилася на території комерційного парку сакральних мініатюр, де представлені зменшені копії християнських храмів з усього світу. Парк розташований неподалік від монастиря Ясна Гора, куди щорічно приходять вклонитися чудотворній Ченстоховській іконі Божої Матері мільйони паломників.

Багатьом жителям не сподобалося, що статуя першого папі-поляку встановлена в парку з платним входом, і за задоволення споглядати скульптуру треба заплатити близько 4 EUR. Лише під тиском громадськості адміністрація погодилася в останній момент зробити вхід на церемонію відкриття пам`ятника безкоштовним.

Прес-служба Львівської архієпархії

У Львові відбулися реколекції для дружин священиків

У суботу, 13 квітня 2013 року, у приміщенні Львівської духовної семінарії Святого Духа відбулися одноденні великопісні реколекції для дружин священнослужителів Львівської митрополії.

Духовна віднова розпочалася з Архиєрейської Божественної Літургії, яку очолив владика Ігор (Возьняк), Архиєпископ і Митрополит Львівський. У своєму слові Митрополит закликав дбати про духовний стан та скріплюватися у вірі, наголосивши, що необхідно терпеливо прямувати до вдосконалення.

Реколекційні науки проводив ієромонах Ігор Колісник, ЧНІ, протоігумен Львівської провінції Згромадження редемптористів. Він акцентував на важливості пам'ятати про віру під час звичайних, щоденних життєвих ситуацій, які вимагають великої витривалості й терпеливості.

Департамент інформації УГКЦ

Глава УГКЦ молився в одній з наймолодших парафій Київської архієпархії

У четверту неділю Великого посту, 15 квітня 2013 року, Блаженніший Святослав, Глава УГКЦ, молився у с. Северинівці, що на Київщині, в одній із наймолодших парафій Київської архієпархії УГКЦ. Таким жестом Глава Церкви хотів запевнити вірних цієї парафії, що ієрархія Церкви про них пам'ятає та всіляко їх підтримує.

Як зауважив проповідник, Ісус Христос – повний Духа Святого, і Він прийшов для того, щоб увести людей у Боже «товариство». Глава УГКЦ пригадав, що цього року, який є Роком Віри, католики світу дякують Господу за дар віри, який «стільки часу на наших землях плодоносить».

Після Літургії Глава УГКЦ поспілкувався з парафіянами, оглянув катехитичний клас та відвідав будівництво храму.

Апостольство молитви в с. Спасів на Сокальщині

Марта СЕМЧУК,
Ревнителька Апостольства молитви
церкви Святого Йосафата

Товариство шанувальників Серця Христового започаткував о. Карло Давидович у квітні 1937 р. Члени цього товариства настільки були віддані служінню, що навіть після закриття церкви в 1962 р. не припинили своєї ревності. Вони зустрічались у хаті Ганни Палиги, відправляли Святі Години, Молебні, Хресну дорогу. Підтримували зв'язок з підпільними священиками, які приїжджали відправляти Служби Божі, сповідати, причащати. Та минув час підпілля, у 1991 р. знову заграли дзвони, скликаючи людей на моління. Отець Атаназій Кулинич, ЧСВВ, з перших днів свого служіння проявив велику любов до Спасителя, і нові парафіяни влилися до почитателів Серця Христового. Отець перейшов на іншу парафію. Та зерна, засіяні в наші серця, ще й досі дають плоди. Дванадцять років минуло з того часу. Апостольство молитви продовжує жити тією любов'ю, яку розпалив у нас о. Атаназій.

Наше товариство, крім основної діяльності, – а це молитися за спасіння світу – веде церковну хроніку, підтримує зв'язок з Червоноградським Апостольством молитви. До нас часто приїжджає о. Йосиф Холод, ЧСВВ, і ревнителі з Червонограда. Разом ми ділимось досвідом. Щороку ми їздимо на зібрання Апостольства молитви у Жовкві. Відвідуємо відпустові місця: Крехів, Зарваницю, Страдч. Беремо активну участь громадському житті села. Минулого року були на освяченні Маріїнського хреста на місці поховання полеглих воїнів УПА.

Цей рік розпочали з віднови посвяти Пресвятому Серцю Христовому. Після святої Літургії та Причастя Найсвятіших Тайн о. Андрій Палюх виголосив проповідь про любов Серця Христового, наповнивши наші серця любов'ю. Ми відмовили молитву-посвяту, склавши до Серця Христового подяки, перепросьби й постанови, що будемо ще ревніше, сердечніше любити Його за допомогою Непорочної Діви Марії, яку про це щиро благаємо. Після віднови о. Андрій вручив нам від імені Церкви молитовники «Голос душі». У ньому поміщені всі набожества до Серця Христового. Це великий скарб для нас, бо розкриває нам безмежну любов Спасителя, яка проявилась у розп'ятті за спасіння світу. Це невичерпне джерело, з якого черпаємо любов, наснагу і витривалість для своїх молитов, щоб допомогти Ісусу спасати світ.

Довголіття як Боже благословення

Рецензія на книгу о. Климентія-Василя Стасіва, ЧСВВ «Вартовий Господнього світильника»

(Жовква: Місіонер, 2012 – 276 с.)

Про 95-літнього священика написав книгу «Вартовий Господнього світильника» його вихованець о. Климентій-Василь Стасів, ЧСВВ.

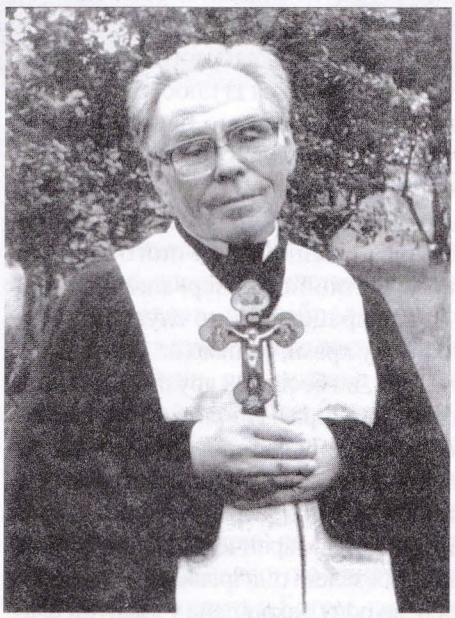

Книга на 276 сторінок із безліччю цікавих ілюстрацій є зразком новітньої біографічної літератури, на яку не так уже й багата Україна. Розповідь лагідна, любовна: так можна писати тільки про дорогу людину. Автор – священик Климентій-Василь Стасів – директор поважаного християнського видавництва «Місіонер»; він – з молодшого покоління кліриків, але встиг пройти школу боротьби й любові отця Йосафата Лесіва вже після того, як Українська Греко-Католицька Церква вийшла з катакомб, а отець Йосафат повернувся із заслання в Сибір, і хоч був змучений, з підірваним здоров'ям, але встиг за останні чверть століття навернути до Бога тисячі людей зі свого рідного села Церківна та ближніх сіл; збудувати декілька храмів, знайти майстрів, які б вирізьбили в них іконостаси; знайти малярів для виготовлення ікон в українському стилі; виголосити сотні проповідей і промов, які кликали серця до віри.

Автор змальовує постать Іллі Лесіва – таким було світське ім'я священика до постригу – як людину великої скромності й водночас великої твердості, якщо йдеться про його патріотичні почування і відстоювання віри в Господа Ісуса Христа, у Пресвяту Трійцю, про любов до Церкви.

Скромність, лагідність, мова братерської любові допомогли Лесіву, коли його заарештовували, тижнями допитували, на висланні посилали на тяжкі роботи. Своїх переслідувачів він «брав» не агітацією, а добротою; і навіть у московських тюремників пом'якшувалися серця, і вони не надто мстилися священикові за те, що він в атеїстичній державі провадив підпільні богослужіння у своїй хаті, сповідав і причащав односельців.

Книга написана талановито. Розділи й підрозділи чергуються із ілюстративними вставками – тут вміщено багато чорно-білих та кольорових ілюстрацій тривалого життя Іллі-Йосафата Лесіва – від його молодості (народився 1917 року) – до врочистого відзначення 95-річного ювілею 2012 року. Світлини віддзеркалюють різні етапи життя працелюбного слуги Божого. Бачимо його у храмі; бачимо на зустрічах із парафіянами; на бесідах з друзями, у рідній домівці. А ось – храм із золотистого дерева типової галицької народної архітектури, та ще й на тлі чудової прикарпатської природи.

Заспівом книги о. Климентій вивів слова, надруковані помаранчевими літерами на тлі розкішної зелені підгірського села: «Могутнє дерево роду, закорінене у клаптик благодатної землі щедрої, омитої срібними потоками, вкритої шовковими отавами, – робить її Вітчизною. І тягнеться до неї повсякчас людина – образ Божий. І не пересихає джерело вічної любові до неї. І пам'ять несе у своїх скарбницях образ Вітчизни – як матірний святий лик, як ікону Богородиці, що вперше постала перед дитячими очима». Автор цими словами наче накреслив програму життя – життя тривалого, майже столітнього – свого героя, скромного галицького священика, який рівною мірою зрісся з неосяжним Божим Космосом і з рідною землею райської краси – справжнім Божим дарунком українському народові. Далі у п'ятьох розділах о. Климентій схвильовано й поетично, і не меншою мірою духовно, описує просте, але водночас героїчне й величне життя священика Іллі-Йосафата Лесіва: «Пролог посвяти: Заспів про два кольори», «Апостол служіння», «Зведені й відновлені храми», «Душпастир катакомбної Церкви», «У Господньому винограднику». Автор поєднав популярний, легкий для читання виклад із науковим підходом. Книга містить багато приміток, бібліографію, покажчик цитат із Біблії, іменний покажчик, список ілюстрацій. Має гарний естетичний вигляд – надрукована на добротному папері.

На відміну від інших країн, в Україні, яку багато хто у світі вважає зразковою християнською державою із мільйонами щирих вірян, – у нас дуже мало пишуть про духовних провідників, особливо про служителів на рівні сільських парафій, керівників монастирів і звичайних мирян, які несуть своє апостольство так само ревно, як і архиєреї. Книга о. Климентія-Василя Стасіва про свого старшого колегу і вчителя о. Лесіва є приємним винятком. Усім змістом книги він стверджує, що довгий вік о. Лесіва при його дуже слабенькому здоров'ї, але невичерпній енергії духовній, – це Божий дар і не таке вже рідкісне благословення. Хотілося б, щоб цією працею в жанрі науково-популярного богословського видання було започатковано біографічну літературу про наших дорогих пан-отців: в Україні є про кого написати – і серед православних, і серед католиків, і серед протестантів!

Дмитро СТЕПОВИК,
доктор мистецтвознавства, професор

Степовик Д., Довголіття як Боже благословення // Українське слово. – 3–9 квітня 2013. – № 14 (3625).

http://ukrslovo.org/40-dovholittia-iak-bozhe-blahoslovennia

Пам'ять про праведника...

Уляна ТИМЧУК,
Журналіст, катехит

Час Великого посту – це великий дар для усіх християн. Ми маємо можливість зупинитися, нам дається нагода переглянути власне життя, глибше пізнати духовні цінності. Великий піст – це благодатний період, коли Церква Христова відкриває перед нами двері покаяння, двері Богопізнання. У храмах відправляються Служби і Хресні дороги, отці проводять місії та реколекції. Отож, є безліч можливостей духовно зрости.

Цими квітневими днями, у час Великого посту львів'яни мали нагоду збагатитися від зустрічі з кількома неперсічними особами. Святий Йосафат Кунцевич, о. Василь Зінько, ЧСВВ, Роман Ковалюк, Наталя Якимчук та Іринка Мончук… Про життя цього «суцвіття праведних душ» можна було довідатися з вистави «Пам'ять про праведника буде вічна».

14 квітня Львівський палац молоді ім. Є. Петрушевича зібрав повний зал. Саме в цей день товариство «Містична троянда», парафіяни церкви Святого Андрія та усі присутні на вечорі вшановували пам'ять трьох осіб: 15-ту річницю з дня смерті Романа Ковалюка, 10-ту річницю Наталі Якимчук та 5-ту річницю о. Василя Зінька. Про цих осіб написано і сказано не мало. Роман та Наталя – члени молодіжного товариства «Містична троянда», які прожили коротке, але чисте і віддане Богові життя. У річницю відходу до вічності отця Василя Зінька, відомого письменника і публіциста, члени товариства видали книгу «Іти до світла», яка зібрала коротенькі роздуми отця про духовне життя.

Символічно, що вистава називалася «Пам'ять про праведника буде вічна» і розповідала про життя святого Йосафата Кунцевича. Адже в усіх сценах можна було впізнати або Романа, або Наталю чи Іринку (теж член товариства) чи отця Василя. Бо в історії кожного святого є присутнє життя усіх тих, що живуть з Богом, що шукають Бога, що йдуть за Богом.

Особливе враження справила гра акторів, які справді перейнялися своєю роллю і хотіли донести до глядача основний задум вистави… Святий Йосафат знає, що його на вулиці чекає розлючений натовп… Фактично в останні хвилини свого життя він пригадує себе маленького, маму, яка вчила його молитися… Сюжет за сюжетом малювали перед глядачами картини життя святого Йосафата. Глибоко зворушлива містична музика, тиша на сцені давали можливість для роздумів та молитви. Віриться, що усі вийшли із залу з серцями, наповненими радістю і миром.

Єдність

Казка для дорослих

Іван Яр

На чималому шматку поля була собі грядка. Грядка була досить велика, і земля на цій грядці була дуже добра і родюча, так що рослини з сусідніх грядок з заздрістю поглядали на неї. Все, що росло на цій грядці, було лагідне, гарне і плодовите, а зимові сніги, весняна волога і тепло, літнє сонце та родючий ґрунт сприяли рясним врожаям. Рослини з цієї грядки хотіли просто добре плодитися і процвітати, радуючи себе та інших багатством своїх плодів, надміром яких вони б з радістю ділилися з іншими. Добрий Господар, який подарував рослинам цей клаптик землі, дуже втішався ними і вітав їх послух та працьовитість.

Але саме від цього ця благословенна і благодатна грядка дуже потерпала. Сусідні грядки, більші і менші, вже давно кинули на неї своїм пожадливим оком і хотіли поживитися з неї, а якщо вдасться, то й захопити і приєднати до себе. До цього їх підбивав Злий Господар, який був лютим ворогом Доброго Господаря і несамовито, всіма способами намагався шкодити йому. Він не міг і не хотів створити нічого доброго і казав злим, лінивим і жадібним рослинам з сусідніх грядок: «Чого це ті рослини так розкошують? Ідіть, заберіть в них цю землю і їхні плоди та пануйте над ними, а вони нехай працюють на вас, якщо вони такі послушні і працьовиті!»

І поповз на нашу бідну грядку всякий бур'ян: пирій, будяк, осот, гірчак та інша нечисть. Підступом, брехнею та грубою силою вони вдиралися на добре доглянуту працьовитими рослинами землю і ссали з неї всі соки. Особливо настирною в цьому була найбільша сусідня грядка, рослини

На чималому шматку поля була собі грядка. Грядка була досить велика, і земля на цій грядці була дуже добра і родюча, так що рослини з сусідніх грядок з заздрістю поглядали на неї. Все, що росло на цій грядці, було лагідне, гарне і плодовите, а зимові сніги, весняна волога і тепло, літнє сонце та родючий ґрунт сприяли рясним врожаям. Рослини з цієї грядки хотіли просто добре плодитися і процвітати, радуючи себе та інших багатством своїх плодів, надміром яких вони б з радістю ділилися з іншими. Добрий Господар, який подарував рослинам цей клаптик землі, дуже втішався ними і вітав їх послух та працьовитість.

Але саме від цього ця благословенна і благодатна грядка дуже потерпала. Сусідні грядки, більші і менші, вже давно кинули на неї своїм пожадливим оком і хотіли поживитися з неї, а якщо вдасться, то й захопити і приєднати до себе. До цього їх підбивав Злий Господар, який був лютим ворогом Доброго Господаря і несамовито, всіма способами намагався шкодити йому. Він не міг і не хотів створити нічого доброго і казав злим, лінивим і жадібним рослинам з сусідніх грядок: «Чого це ті рослини так розкошують? Ідіть, заберіть в них цю землю і їхні плоди та пануйте над ними, а вони нехай працюють на вас, якщо вони такі послушні і працьовиті!»

І поповз на нашу бідну грядку всякий бур'ян: пирій, будяк, осот, гірчак та інша нечисть. Підступом, брехнею та грубою силою вони вдиралися на добре доглянуту працьовитими рослинами землю і ссали з неї всі соки. Особливо настирною в цьому була найбільша сусідня грядка, рослини якої, через своє лінивство і недбальство не хотіли перетворити її на квітучий сад, а підбурювані Злим Господарем тільки й чекали, як би за рахунок інших насититися і грабунком забезпечити своє існування. Вкоренившись на добрій землі нашої грядки, бур'ян розкошував. Весь найкращий урожай він забирав собі, частину віддавав своїм прихвосням, що прилізли разом з ним і яких він призначив своїми намісниками в різних частинах грядки, частину слав своїм родичам, а нашим лагідним і послушним рослинам він залишав рівно стільки, скільки потрібно, щоб не зів'янути і не всохнути, бо хто ж тоді буде на них працювати і їх годувати?! Легко і добре було панувати бур'янові над послушними і працьовитими рослинами, а тих, хто намагався опиратися його сваволі, він нещадно знищував.

І сталося так, що деякі з добрих рослин не витримали. Затьмарилась їх свідомість. Зневірившись у своєму Доброму Господареві і у своєму майбутньому, вони вирішили самі будувати власний добробут, незважаючи на те, був це праведний шлях, чи шлях зради. Ставши підлабузниками і лакизами, вони розхвалювали на всі боки своїх гнобителів і паразитів, сподіваючись цим отримати від них якусь подачку. Це дуже втішило захланного бур'яна, і він робив таких перекінчиків наглядачами над іншими добрими рослинами, бо йому було дуже вигідно, щоб свої наглядали за своїми ж. І почалось велике переродження. Не бажаючи залишитись серед добрих і сумлінних рослин, намагаючись забезпечити собі відносно сите, хоча й неправедне життя, ці мутанти забули про своє призначення на землі, про своє походження і про свого Доброго Господаря, який їм завжди допомагав і ніколи не кривдив. Усвідомлюючи в глибині душі всю свою мерзенність і нищість, вони ще лютіше нападали на своїх колишніх співплемінників, їх спопеляла сама думка про те, що вони втратили ті чесноти, яких не заміниш ніяким добробутом і ситим життям і мстилися чистим і добрим рослинам як тільки могли. А сам бур'ян вважав, що пануванню його не буде кінця.

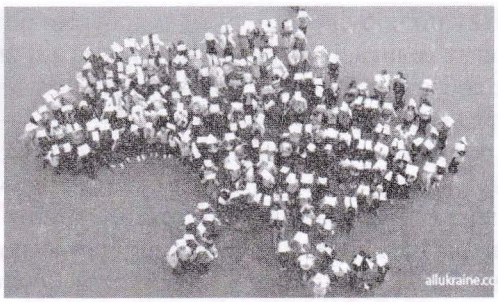

втертися в їх довіру і знову захопити владу на їхній грядці. Перед рослинами вони представлялись дуже чесними і набожними, але в глибині душі були хижими вовками, повними злоби і здирства. Частині рослин вони пообіцяли мало не райське життя, якщо ті їх підтримають і домоглися свого. Коли ці прозріли і зрозуміли, що їх обдурили, було вже пізно. Теперішнє панування цієї нечисті було ще більш нахабним і захланним. Один наперед одного вони намагались урвати якнайбільший шматок з нашої бідної грядки, грабуючи навіть тих, хто їх підтримував. Дивно було, як ця грядка взагалі ще існувала – воістину, це була благословенна і благодатна земля!

Добрі рослини були пригнічені і зневірені і не уявляли, як можна змінити такий стан речей. Та деякі з них не впадали у відчай. Збираючись у групи, вони намагались протистояти цій злій силі. Але поки вони були розрізнені, то бур'янові це мало загрожувало. Він знав, що в цьому випадку він з ними справиться. Найбільше він боявся того, щоб добрі рослини не об'єдналися і не виступили проти нього всі разом, бо тоді неминуче настане кінець його пануванню, скільки б він не оточував себе поліцейськими «держимордами».

І нарешті наші добрі рослини дійшли до цього розуміння, до розуміння необхідності об'єднання в досягненні своєї мети. Спершу вони об'єдналися в спільній молитві до Доброго Господаря. Побачивши, яка це сила – спільна молитва – вони зрозуміли, що цей крок на шляху до свободи є перший і найважливіший. Вони зрозуміли, що Добрий Господар і є тією скелею, яку ніколи не подолають злі сили і про що Він сам стільки разів їм говорив. Всі разом наші добрі рослини доклали спільних зусиль – хто більших, хто менших, – витягнули свої листочки, гілочки та вусики, обхопили стовбур ненависного бур'яна, всі разом смикнули і вирвали його разом з ненажерливим корінням зі своєї грядки та й викинули геть, а всі його поплічники самі порозбігалися хто куди.

І заповіли наші славні, працьовиті і добрі рослини своїм нащадкам завжди перебувати в єдності зі своїм Добрим Господарем, в часи випробувань безустанно просити Його про допомогу, жити в любові між собою і завжди допомагати один одному, сприймати чуже горе і біду як свою власну і бути пильними, щоб не розтринькати намарне ці скарби, а примножувати і берегти їх, як заповідав їх Добрий і Люблячий Господар і нині, і повсякчас, і навіки вічні. Амінь.

Мораль: Завжди будь в злуці з Господом Богом і пам'ятай, що тільки в єдності сила народу і проси Бога про цю єдність, будь завжди готовий виступити на захист своєї Богом даної благословенної землі і свого ближнього, і не будь тим нерозумним чоловіком, якого хата завжди скраю.

ХИМЕРНА ДОЛЯ

о. Мелетій Батіг, ЧСВВ

Весняне сонце піднімалось все вище і вище і посилало своє тепле проміння на врожайні розлогі поля благословенного краю Поділля. Вийшовши на колгоспний широкий лан з самого ранку, Галина сапала свою виділену ділянку буряків, які рядочками ховали своє листячко у бур'янах. Вона навіть не зауважила, як піднялось сонечко на небі і стало пригрівати, а обличчя покривалось рясним потом. Та якби не було, ділянку потрібно обробляти, бо кожного дня ланкова не дає спокою.

Якось біля клубу на плакаті намалювали жінок, що сплять, а бур'яни їм співають пісні, за те буряки кричать: «Рятуйте!» Серед тих жінок була також і Галина, тож пам'ятають і про неї. Та дивувалися люди не з жінок, які були намальовані на плакаті, а з тих, хто це малював. Хіба можна спати на селі, коли зранку до вечора є праця як в колгоспі, так і вдома?

Біля неї, крім сусідки Мотрі, близько нікого не було, лише з іншого краю поля також сапали жінки свої ділянки. Після обіду на поле прийшов хлопчик, принісши у вузлику обід і вже здалека кричав на повний голос:

– Мамо, молоко порозливалося.

– А ти як його ніс, що майже половина вилилась? – говорила до свого хлопчика мати, беручи вузлик у свої руки.

– Це бабуся так зав'язала, а я не побачив.

Галина взявши вузлик пішла в лісосмугу, щоб в холодку, хоч трохи підкріпитись обідом, який приніс її синочок Володя.

Недалеко від ділянки в тіні високих тополь Галина зі своїм хлопчиком обідали і тут він, як завжди, ставив питання одне за одним:

– Мамо, чому всі діти мають батьків, а я не маю батька?

– Залишив нас батько, коли ти ще був маленьким, – відповідала мати.

– А чому він нас залишив і куди пішов? – з цікавості запитував Володя.

– Не знаю. Кажуть люди, що поїхав далеко аж у Росію.

– А коли приїде він додому? – знову було питання.

– Ти ще до школи не ходиш, а вже хочеш все знати. Подумай краще, як ти виростеш, ким ти будеш?

– Я вже давно знаю, ким я буду, тільки не хочу нікому говорити про це. Я буду шофером, як наш дядько Анатолій, або машиністом поїздів. Машиністи велику зарплату одержують, а гроші потрібні Вам, мамо, тож буду заробляти їх і давати Вам, тоді не прийдеться Вам на буряки ходити. Мати усміхнулася, погладила Володю по голові, кажучи:

– Спочатку тобі потрібно добре вчитися у школі і бути слухняним. А зараз допоможеш мені повиривати бур'яни і з рядків їх повиносити.

Володя більше нічого не запитував у матері, коли вони йшли на свою ділянку, де поруч сапала сусідка Галини Мотря, яка тут же почала говорити про свято:

– Хоч сьогодні свято Вознесіння, та я вирішила також попрацювати, бо ніколи, нехай Господь Бог простить мене грішну. А я навіть не знала, що сьогодні таке велике свято, і мама мені нічого не сказала, мабуть забула. Вона, якби знала, що сьогодні свято, не пустила б мене працювати на поле. Колись, розказували, була в нас церква, тож

знали, коли свято припадає, коли неділя, а тепер, коли безбожники зруйнували нашу святиню, то так, як у цій пісні, що «не знає наймит бідний, коли ж та неділя». Вчора у мене бригадир був і ланкова два рази приходила, навіть погрожувала, якщо не оброблю своєї ділянки, то оштрафують. А я кажу їй, що бабуся хвора, батько нездужає, та кого це турбує – ні свята, ні неділі немає в нас, – говорила Мотря з досадою в серці Галині.

Одна одній жалілись жінки, переживаючи одні й ті ж труднощі. Наговорившись, вони розійшлися, щоб далі продовжувати свою роботу, а Володя, взявши клунок з баночками, пішов спокійно додому.

Хоч ще весна була, але сонце добряче пекло і лише, як закривала його хмарина, ставало холодніше. А коли вітерець повівав, то здавалось, що сам Господь Бог дає прохолоду під час важкої праці. Засохлу землю, груди чорнозему розбивала невелика сапка в руках жінки-матері. І тільки вже, як заходило сонце, втомлені від праці жінки, випроставшись, йшли додому, розмовляючи між собою, де на них ще чекала домашня робота.

Минуло ще одне свято, а ми на полі. Роки біжать, діти підростають. Не оглянемося, як діти будуть женитися чи виходити заміж. Можливо вони вже нам допоможуть, – говорила своїй сусідці Мотря, як тут же відізвалася Галина:

– Дай Боже, щоб так сталося! Та ось дивись, сьогодні свято, а ми працюємо, у церкву не йдемо, не молимося, – чи буде нас Бог милувати? Та й ще живемо не по-християнськи, хоч би взяти колишнього мого чоловіка Віктора. Сьогодні чую, що він вже четверту жінку має. А на початку говорили люди, що це я винна, і тому він мене залишив. Навіть Володя мій питає, де наш батько. Але, що кому скажеш… Цей світ жорстокий, навіть у сім'ї відчуваємо якусь несправедливість хіба, що в Бога одна правда. Але тепер самого Бога не признають. І нема кому що сказати. Можливо вигідно комусь так, щоб Господа Бога не було, щоб ми не мали кому жалітись, а що я знаю?

* * *

З цього часу минуло більше, як десять років. З часом міняються люди: діти стають дорослими, молодь дозріває, старші старіються. Галина не оглянулась, як її Володя підріс, закінчивши школу, очікував, коли його призвуть на військову службу. Та й мати завжди говорила йому, дорікаючи:

– Підеш до війська, там і тебе хоч трохи навчать розуму. Мене не хочеш слухати, а там мусиш слухати начальників. Ось наш сусід Петро не п'є, не курить, скромний. Чому ти не такий?

– Мамо, чого Ви так незадоволені мною. Я все роблю, що можу. Через два місяці я буду навчатись на курсах водіїв – військкомат посилає. Буду керувати вантажівкою, а потім автобус водитиму. Так що я вибрав собі дорогу.

Галина усміхнулась, обняла свого Володю, поцілувавши, шепотом промовила:

– Володю, будь таким завжди. Будь розумним. Ніхто нам не допоможе, тільки що Господь Бог.

З початком осені Володя став навчатись на курсах водіїв. Матері жалівся, що важко сприймаються теоретичні заняття, та мати тут же йому відповідала:

– Не розслаблюйся, ніщо не дається легко. Ти завжди мріяв бути водієм, тож не марнуй часу. Зараз усі навчаються і я рада, що ти також навчатимешся. Бути водієм все таки краще, ніж сапати, чи рвати буряки, та й ногам легше буде і додому привезеш щось з колгоспу.

Ця розмова немов би підняла хлопця на крилах, він радів, що матері подобається

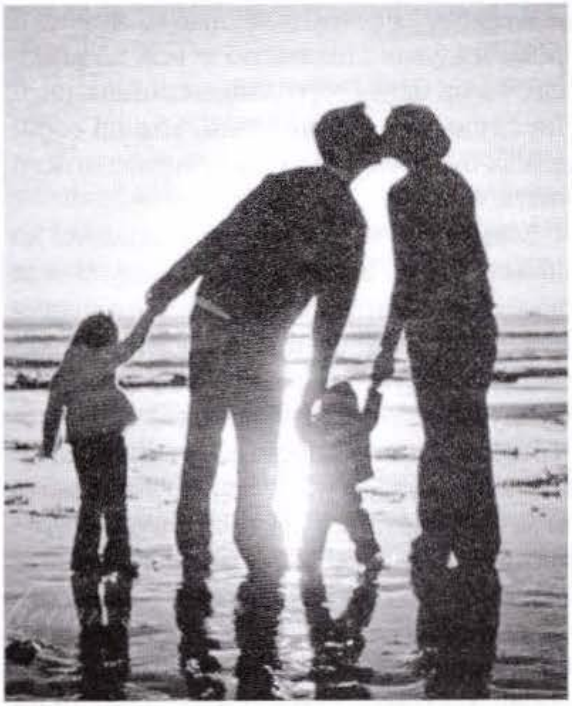

його бажання стати водієм. Тепер навіть вечорами сидів вдома і вивчав необхідний матеріал машинознавства, а в серці закрадалась якась гордість, що він кращий від інших і прийде час, буде водієм великого автомобіля.

– Мій Володя, як пішов на курси водіїв, так зовсім змінився, став серйозним, а вдома сидить за книжкою, хоче все знати. Я тепер спокійна за нього, – говорила Галина, хвалячись своїм сином між сусідами, і тут одна з них із задоволення відповідала:

– Богу дякувати, будемо мати поруч шофера, якщо потрібно буде нам щось привезти, то далеко ходити не треба. Тільки, щоб не зазнавався.

Через деякий час навчання закінчувалося. Володя склав успішно всі екзамени і, отримавши посвідчення на управління автомобілями, міг легко зітхнути і допомагати своїй матері по господарству, та через тиждень його визвав голова колгоспу, кажучи:

– З військкомату прийшло повідомлення, щоб тебе підготовити на кваліфікованого водія. Ось тобі даємо старого ЗіЛа, щоб ти набрався практичних навиків. Володя цього не очікував. Він, як ніколи, зрадів що буде водити вантажівку.

Зранку до вечора працював у гаражі. Ремонтував, їздив, потім знову щось ламалось, та від роботи він мав тільки задоволення. Тепер він вважав себе зрослим.

Ранньої осені прийшла повістка, як цього очікував Володя. Трьох хлопців з села проводжали до війська. Цілим селом відпроваджували їх до районного містечка. Плакали їхні матері, і всі бажали їм щасливого повернення.

– Хоч би не в Афганістан, – стиха говорила Галина, йдучи з родичами додому. А прийшовши додому, вона щиро помолилася з своєю матір'ю і донечкою про щасливе повернення додому свого сина.

Проходили дні, Галина тепер, як ніколи, очікувала листів від свого сина. Навіть пробуджувалася зі сну, думала, говорячи сама з собою:

– Де мій Володя? Чому немає так довго ніякої звістки? Що з ним? Що робити і куди йти? – відповіді не було. Недоспала ночі, все поробивши, і після сніданку пішла на город картоплю копати. Знову думки. І тільки перед обідом листоноша, розносячи пошту, радісно закричала на весь голос:

– Тітко, маєте листа від Володі!

Тут же прибігла, вирвала з рук конверт, розірвавши, побачила листа, що писав її син, і почала читати вголос:

– Мамо, я ще в Союзі, але нас відправлять за кордон. Тут дуже жарко, і я довго не міг привикнути, особливо вночі, довго при такій високій температурі не міг заснути. Але тепер, слава Богу, трохи привик, і вже скоріше засипаю, бо цілий день на ногах, тож втомляюсь, хоч їжджу машиною. Пишіть мені, мамо, як ваше здоров'я, як

здоров'я у бабусі, як Надійка вчиться, а також про сусідів напишіть, і всіх поздоровляйте від мене!

Галина легко зітхнула і тихо сказала:

– Слава Тобі, Господи! Те, чого я боялася, стало дійсністю. Мій Володя буде воювати, та за кого і проти кого? Відповіді немає…Знову переживання...

Прочитавши листа, вона тут же відписувала йому:

– Ось тільки картоплю викопаю на городі, піду копати буряки, а там і в дома все треба поробити.

І тут же зупинилася, думаючи: *«Та чи це йому потрібна моя картопля, буряки, але, що тоді писати? Та нехай все знає, чим я живу».*

А через місяць, коли пізно вечором Галина прийшла з поля від буряків, їй знову передали листа, в якому навіть була фотографія Володі, де він стояв серед друзів по службі. Загорілий на сонці Володя видавався мужніший і більш серйозний. У листі писав, що він є далеко від дому, дуже жарко, тут лишень одні гори, і умовляв матір: «… не переживайте за мене, зі мною все в порядку, служба проходить добре, довірили мені техніку, я є водієм великої машини…» Знову згадував з цікавістю за всіх вдома і в селі. Тепер мати добре усвідомлювала, що її син служить в Афганістані, тож на серці завжди був неспокій, бо переживала за його життя.

Минув рік, як Володя, був призваний до війська. Мати Галина кожен день думала за свого сина. Навіть ходила до одного священика і переписала у нього молитви за щасливе повернення. Церкву у селі активісти зруйнували ще перед війною, тож молилася перед маленькою іконою на кухні. У кімнатах ікон не було, бо боялися, що хтось зайде до хати із партійців і буде сваритися, а то і лаятись за те, що в Бога більше вірують, ніж у партію чи в комунізм. А щоб не впасти в немилість влади, то на стінах вішали різні картини, де були зображені ліс, поле, мисливці, рибалки, ведмеді, та тільки нічого не могло бути релігійного, божественного.

Вечором і вранці Галина перечитувала кожного дня молитви з листочків, хоч не розуміла слов'янської мови, але вірила у їх чудодійну силу. Коли раніше вона була далекою від молитви і навіть дорікала своїй матері, то тепер надіялась тільки на одного Бога.

Та одного дня прийшла звістка до села, що везуть тіло солдата, який загинув у бою в Афганістані. Їх трьох рік тому разом Володею проводжали до війська. Він також був сином одинокої матері. У селі всі заметушились, а парторгу і голові сільради прийшла письмова вказівка, щоб Віктора належно похоронити, як справжнього героя, що віддав своє життя за партію і батьківщину.

Галина, як ніколи, переживала за свого Володю: а що з ним? Чи він живий? Вона тут же побігла до матері погиблого, аж на другий кінець села. Наталія була у повному відчаї. Дві матері обнялися і гірко заридали. На столі лежав конверт і похвальний лист з

приводу смерті сина Наталії солдата Віктора.

– Підемо до священика поки ще його не привезли, – запропонувала Галина.

Наталія накинула на себе хустину і разом з Галиною пішли до сусіднього села, де біля церкви зустріли священика. Він уважно вислухав жінок, поспівчував матері, і сказав, що буде молитися за Віктора, але на похорон не прибуде, бо немає права, тому що будуть його хоронити державні представники, як комсомольця.

Віктора привезли під вечір до клубу, де встановили його труну на столі, обклали її квітами і вінками і навколо засвітили лампочки. Труну з покійним цілу ніч охороняли солдати – так звана почесна варта, а люди з села приходили також до померлого, постоявши із співчуттям, йшли додому. Тільки Наталія, виплакавши свої сльози, сиділа як мертва на лавці і вдивлялася на портрет свого сина. Деякі жінки, прийшовши, хрестилися і молилися «Отче наш…».

На другий день почався торжественний похорон. З військової частини прибув оркестр, а також солдати і з радянським прапором, були також і сільські музиканти. Похорон почався на дворі з мітингом. Лунав на все село гімн «Союз нерушимий…» Було багато виступаючих. Виступали голова колгоспу, сільради, представники з військкомату, військових частин, а також директор школи, а на кінець парторг говорив, навіть погрозою:

– Важко нам всім і боляче, відколи ворожа куля «душмана» позбавила життя нашого Віктора, якого ми добре знали. Де б він не був, він завжди подавав добрий приклад, чесний, працьовитий, справедливий і патріот великої могутньої нашої батьківщини, за яку віддав своє життя. Ми і цих ворогів переможемо, як перемогли у свій час у нас буржуазних націоналістів, і їх не мине суворе покарання радянського народу. Це ще раз показує підступність американського імперіалізму і їх помічників душманів. Хай живе дружба радянського і афганського народу! Хай живе Радян… Хай живе… Об'єднаємо в цей час свої ряди навколо партії та уряду.

І тут до нього підійшла мати Віктора, і в сльозах стала благати:

– Дозвольте відкрити труну, щоб я в останнє подивилась на свого сина?

– Нельзя, – була відповідь.

– То хоч скажіть, як він загинув?

Тоді один з офіцерів підійшов до неї і з співчуттям розповів їй, що це потрібно написати прохання, а поки що утриматись від істерики, партія і уряд її не забуде.

Тут Галина підійшла до Наталії, стиха промовила:

– На цвинтарі, коли розійдеться начальство, ми попросимо, і нам може відкриють труну.

Тіло Віктора супроводжували на цвинтар з музикою. Його несли хлопці з села і солдати. На цвинтарі також був мітинг. Знову проклинали клятих афганців-душманів, виносячи їм строгий вирок покарання.

– Ради Бога, хоч трішечки відкрийте труну, нехай гляну на свою дитину? – благала лементуючи мати, падаючи на труну.

Плакали всі односельчани. І в цей час солдати відвели матір, а тіло опустили в яму. Залпом був даний салют. Музика і солдати строєм пішли до вантажівки, а люди йшли на поминальний обід.

Під час обіду, де не обійшлось без спиртного, говорили, підносячи тости, про героїзм Віктора, запевняючи, що будуть про нього пам'ятати завжди. А коли вже розходилися, то підходили до Наталії, цілуючи, дякували її за доброго сина. Тільки жінки, які ще залишилися, щоб прибрати посуду, щиро молилися «Отче наш…» і заспівали «Вічна пам'ять!».

Галина прийшовши додому, тут же

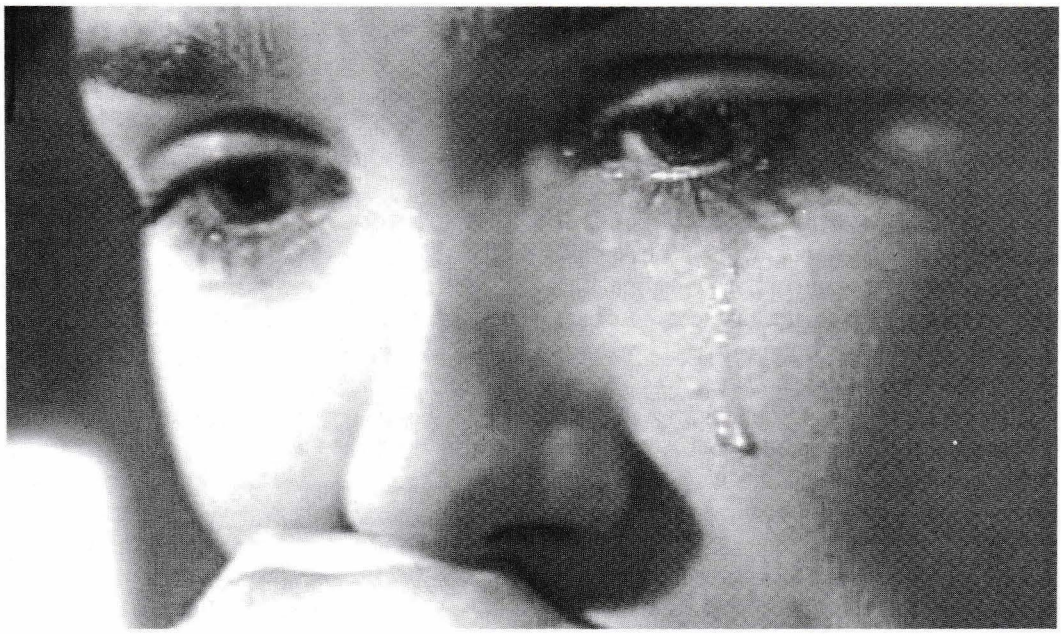

почала писати листа до свого Володі, де описала весь похорон Віктора, а вкінці написала:

– Володю, дуже прошу: бережи себе, молися щодня до Бога, бо ми вдома всі разом вечором молимося за тебе, за твоє повернення. Було дуже сумно на похороні навіть по-Божому не дозволили похоронити Віктора. Але ми замовили Службу Божу за Віктора, а я попросила отця духовного, щоб він помолився і за твоє повернення.

* * *

Час біжить швидко. Закінчився строк служби для Володі, і він повернувся додому. Велика радість огорнула матір, бабусю і сестричку, коли вони побачили Володю, як він увійшов на своє подвір'я і став на порозі своєї хати. Здавалося, що все пережите позаду. Галина як мати тут же забігала, щоб пригостити свого сина.

– Мамо, Ви не змінилися, а сестричка таки добре підросла, що означає – довго не було мене вдома, – говорив з піднесенням Володя.

Галина хотіла все знати, тому запитувала раз за разом свого сина про службу, про далеку країну Афганістан, про війну і коли закінчиться ця війна, про те, як добирався додому і таке інше.

– Мамо, не все мені дозволено розказувати, і вам не потрібно про це все знати. Я дав слово, ви зрозуміли мене?

День за днем минав. Володя вирішив женитися, хоч з роботою не виходило. Вечорами гуляв з хлопцями, а зранку відсипався. Якось мати почала дорікати йому, щоб він взявся за розум, та він тут же схопив її за плечі стиснув до болю і з гіркотою серця промовив:

– Мамо, там я ні в чому невинних жінок своїм бетеером давив, а ти мені вже тут стільки надоїла, що я тебе зараз…

Галина вирвалась з рук свого сина і в сльозах пішла жалітись аж на кінець села до Наталії. Обидві плакали: одна за втраченим сином, друга за скаліченою душею сво-

го також сина. Хто розрадить?..

Після цього, як Володя женився, для Галини випали ще більші випробування. Він був неспокійний, дратливий, а тут ще алкоголь давав себе знати, і як не старалася вона все це приховати, люди все бачили. Не зважаючи, що Володимирові у місті дали квартиру, і він влаштувався на роботу, життя щораз більше ставало нестерпним для його дружини. І вона одного разу забрала свою дитину, повернувшись до своїх батьків, а Володимир залишив роботу. Весь тягар турботи за сином знову випав на материнські плечі. Володя залишився самотнім, покинутим, нервовим, не маючи роботи, шукав дальше заспокоєння в алкоголі. Його чомусь дражнили, називаючи «афганцем», хоч він ніколи цим не ображався, навпаки, навіть гордився. Зате для матері було прикро дивитися на свого сина, що страждав від душевного болю. На жаль, мало хто їм співчував, і ніхто не старався їм в чомусь допомогти. Навіть завидували, що Володі призначили пенсію.

* * *

Була неділя. У Барській міській лікарні священик відправляв Службу Божу для хворих, після якої ходив сповідати хворих по палатах. До нього з неврології підійшла старша жінка і сердечно просила:

– Отче зайдіть у десяту палату (ізолятор) – там перебуває мій син – і вичитайте над ним молитву, дуже вас прошу!

– Гаразд, але спочатку я обійду хворих, які записались до сповіді, а вкінці зайду до вас, тож там чекайте мене, – говорив спокійно священик до цієї жінки.

Мати пішла до свого сина і на коридорі з нетерпінням чекала духовного отця. І коли він підійшов до десятої палати, вона йому каже:

– Він дуже в тяжкому стані, хоч помоліться над ним, може молитва йому допоможе, – а потім шепотом доповнила: – Бо тільки на одного Бога надіюся. Він вже три дні як лежить прив'язаний до ліжка, а у свій час служив в Афганістані, тож зрозумійте його, а звати сина Володимиром, – говорила якось тривожно мати, знімаючи хустиною сльозу зі свого обличчя.

І тут же вона просила медсестру, щоб відкрила їм двері-грати, щоб отець міг зайти до палати.

Це була невелика кімната з бетонною підлогою, посередині знаходилась раковина, з двох боків були два металічних ліжечка, на одному з яких лежав прив'язаний до ліжка син цієї жінки, яка просила отця помолитися над ним.

Володимир лежав на спині, а руки і ноги були прив'язані до металічної рами ліжка. Будучи сонним він голову повернув на бік, яка скотилась з невеликої подушечки і не усвідомлював, хто до нього прийшов, хоч мати тормосила його голову, щоб він пробудився. Було зрозуміло, що після заспокійливих уколів він спав безпробудно. Та все таки священик давши розгрішення, уділив йому святу Тайну Оливопомазання і помолився над ним, пообіцявши, що наступної неділі знову відвідає його. На руках і ногах виднілися червоні знаки від шнурків, якими він був прив'язаний до ліжка. Можна було зрозуміти, які йому приходилось переносити терпіння і страждання на цьому ліжку.

На другу неділю мати знову після обіду з нетерпінням чекала на священика. Привітавшись, вона тут же просила:

– Зайдете до мого Володі. Йому вже слава Богу трохи легше.

Коли священик прийшов в ізолятор, Володимир лежав на цьому ж ліжку. На щастя, він вже не був прив'язаний і, подивившись на отця, очікував, хвилюючись, що він буде робити. Духовний отець сів біля нього і почав йому розказувати про Христа, Якого прибили до хреста і Він не міг порухатися і терпів приблизно так, як людина, що є

прив'язана до свого ліжка, тільки в Ісуса були важкі болі від ран на ногах і руках, бо висів на хресті, кажучи йому:

– Але і в тебе залишилися сліди ран від шнурків, якими ти був прив'язаний до цього ліжка. Ти був так близько до Христа і зараз Він є з тобою, тільки прийми Його до свого серця.

Володя, вдивляючись на ручний хрест священика, почав несміливо говорити:

– Коли ми були в Афганістані, нам забороняли носити хрестики, можливо тому були наші великі втрати і було багато дечого не доброго, що не хочеться про це згадувати, а тепер нас «афганців», таких як я, ніхто не поважає. Хочу сказати вам, отче, що від минулої неділі мені стало набагато легше. Все таки Бог є.

– Якщо є Бог, то Йому потрібно сповідатися і покаятися, а для цього я тобі допоможу і розкажу, що таке сповідь і як треба сповідатися, – говорив до нього отець.

Він якось несміливо подивився на нього, кажучи:

– Скільки це буде коштувати? Бо у мене немає грошей.

– Хіба можна тут щось говорити про гроші, коли з нами є Ісус Христос. Тільки перехрестися.

Як не дивно, Володимир вперше за своє життя сповідався на низькому металічному ліжку в ізоляторі. Можливо, не все зрозумів він, але його каяття було милим Богові, адже ж Христос прийшов саме до грішників з бажанням, щоб ніхто не загинув і щоб кожний мав життя вічне. Після святої сповіді, священик покликав матір і став пояснювати йому про Пресвяту Євхаристію:

– Для Христа ти приніс велику втіху. Він з любов'ю тебе обнімає, Володимире, як Свою загублену овечку і радіє, що тебе віднайшов і хоче, щоб ти завжди був з Ним, а зараз підкормить тебе Своїм Тілом і Кров'ю для здоров'я твоєї душі і тіла.

Володимир поважно прийняв святе Причастя, відчувши спокій на своїй душі. Після молитви і благословення отця духовного мати говорила:

– Можливо, тепер, Володю, ти станеш працювати, як всі люди, забудеш за Афганістан, повернешся до своєї сім'ї... Ох, якби це сталося. Хоч би на старість прийшов спокій для мене.

А звертаючись до священика, говорила:

– У мене ще є дочка, вийшла заміж і гарну сім'ю створила, і я за неї спокійна. А з Володимиром не знаю, чому ще з дитячих маю ось такий клопіт. Вам, отче, дуже дякую за те, що мене послухали. Може, хоч трохи легше йому стане. Прошу вас сердечно молитися за нього, бо всі його забули та ще насміхаються з нього. А найбільше мені приходиться. Я завжди переживаю і молюся за нього, щоб він собі чогось не зробив. Така мабуть його і моя доля, – говорила, дякуючи священикові, скорботна мати.

– Тільки надійтеся на Бога, дякуйте Йому, що ви не зламались і не втратили віри в Бога, а тепер ще розкажіть щось про себе. Як мені здається, багато лиха ви пережили у своєму житті. Такий ваш хрест, який треба нести з упованням на Бога і не залишайте свого сина у біді. Кожне терпіння таїть в собі велику таємницю, – говорив спокійним голосом отець духовний.

Сівши в коридорі з отцем на лавочці, вона розказувала про свою нелегку долю, чи, як кажуть в народі, про недолю свого життя, а розказавши все, ця жінка висловилась:

– Дякую вам, отче, що мене вислухали, якось стало мені навіть легше на душі, бо кому буду жалітися. А ви вибачте мені, що вам так багато всього наговорила.

27 березня 2013р., м. Бар

Всі ми родом з дитинства: все для мами!

Мамине свято

В. ЗІНЧЕНКО

У травні ласкавому – мамине свято.
Взяла я нитки й почала вишивати.

В моєму узорі на білім батисті
З'явилися квіти в зеленому листі:

Кульбабка і ружа, бузок і ромашка,
Над ними кружляють метелик і пташка.

Ген сонечко жовте, яскраве й привітне,
І хмарка пухнаста, і небо блакитне.

На мамине свято я встану раненько
І їй подарую серветку гарненьку.

Тільки мама

В. ЛУЧУК

– Я на ковзанку піду!
– А коли ж до хати? –
Тільки мама вміє так
Лагідно спитати.

– На ходу сніданок з'їм!
– Так не слід робити! –
Тільки мама може так
Лагідно сварити.

В снах літаю до зірок…
– Час вставати, сину…–
Тільки мама збудить так
Лагідно дитину.

Пісенька про маму-чарівницю

В. КОРДУН

Як мама пісню заведе –
Сідаємо гурточком:
Сестричка, я, щеня руде,
Курчата й мудра квочка.

Співає мама про коня,
Що заблукав у полі.
Ніхто його не перейняв –
Ще й досі на роздоллі.

І розквітають враз слова
Зелені, волошкові.
Співає мама й вишива
всіх нас на рушникові.

Виводить голочка швидка –
Стібочок по стібочку –
На полотні мене й рудька,
Курчат і мудру квочку.

МОЛИТВА ВДЯЧНОСТІ

Шановна редакціє! Просимо вас на сторінках часопису помістити наше свідчення віри й подяку Господу Богу за отримані ласки.

У нашого сина, студента Івано-Франківського медуніверситету, вкрали документи та гроші. Ситуація безнадійна. Отець порадив молитись про взивання до совісті кривдника. Ми молились до Господа Бога Ісуса Христа, Матері Божої за посередництвом св. апостола Юди-Тадея та Отця Піо. Ми відмовляли дев'ятницю до Отця Піо, і вже на третій день сталося чудо. Документи (звичайно, без грошей) підкинули в деканат університету, звідки їх повернули власнику.

Щиро дякую Господу Богу за вислухані молитви, а Божим угодникам за посередництво.

Василь і Люба,
м. Бучач, Тернопільська обл.

Шановна редакціє «Місіонаря»! На сторінках вашого часопису хочу висловити щиросердечну подяку Господу Богу Ісусу Христу, Гошівській Матері Божій, Отцю Піо, святому Юді-Тадею та всім святим за вислухані молитви, що я поступила до Львівського університету внутрішніх справ та успішно закінчила його.

Святий Тадей – мій заступник у всіх справах. Він ще жодного разу не залишив мене у біді, а завжди вимолював у Бога ласки у безнадійних обставинах.

Моліться щиро, з вірою й надією, і ваші молитви обов'язково будуть вислухані. Ну і приїжджайте до Гошева – чудотворна Мати Божа чекає вас.

Лідія, с. Гериня,
Долинський р-н, Івано-Франківська обл.

Наша сім'я хоче подякувати в журналі «Місіонар» Богу Отцю, Ісусику, Матінці Божій, св. Юді-Тадею, св. Шарбелю, св. Перегрину, св. Антонію Падевському, св. Терезі, св. Кипріяну, св. Пантелеймону, Миколаю Чарнецькому, Андрею Шептицькому, ангелам хоронителям за оздоровлення нашої мами Ярослави. Дякуємо усім небесним силам за отримані ласки.

Федейко Ярослава,
м. Червоноград, Львівська обл.

Щира подяка Богові, Матері Божій, святому Юді-Тадею, цілителям-безсрібникам і всім святим, які заступалися перед Богом за мого сина.

Андрієві 37 років. Пригостили його отруєним чаєм. Більше місяця ледве живий був: лежав у медінституті тиждень, і нічого не допомагало. Всі аналізи були добрі. Я, його мама, нічого про це не знала. Коли Андрій побачив, що його життя в небезпеці, прийшов до мами за порятунком, а перед тим більше 10 років не признавався до мене. Я зараз же в неділю записала на 3 Служби Божі в різних храмах міста, вся родина почала молитися, спільно відмовляли вервицю до Божого Милосердя за нього. На другий день Андрій телефонує мені, що йому дуже погано. Я перелякалася, сказала, що покличу священика до нього додому. Він згодився. Аж після Сповіді й Єлеопомазання мій син «воскрес». Вже на другий день після Сповіді він відчув, що до нього почала повертатися сила. Зараз він цілком здоровий. Хвала Богові, що так дивно зцілив душу й тіло мого сина.

Анна,
м. Червоноград, Львівська обл.

Слава Ісусу Христу!

Серце Ісуса, моя любове, моя надіє лиш одна!

Хочу щиро подякувати за ласку оздоровлення мого чоловіка, якому лікарі сказали, що потрібна операція. Але по щирій молитві обійшлося без операції. Тому раджу всім у всякому горю: просіть Найсвятіше Серце Ісуса, а Воно ніколи нас не опустить!

Нехай буде вічна честь, поклін, любов і подяка Найсвятішому Серцю Ісуса!

Богдана,
с. Воля-Висоцька,
Жовківський р-н, Львівська обл.

Шановна редакціє!

Хочу скласти щиру подяку Господеві нашому Ісусу Христу, Пречистій Діві Марії, св. апостолу Юді-Тадею, св. Анні, св. Джеммі Галгані, св. Антонію, св. Терезі, св. Отцю Піо, св. Варварі, св. Йосафату, св. Венедикту, своєму Ангелу Хоронителю, св. Шарбелю, душам у чистилищі і всім небесним силам за одержані ласки, за вислухані молитви про моє виздоровлення після чотирьох важких операцій та інфаркту.

Зараз прошу Божого благословення для своїх синів на чужині (Ярослав, Богдан, Тарас), які молилися за моє оздоровлення.

Моліться, вірте, просіть, і Бог обов'язково вас нагородить Своєю любов'ю та благословенням!

Мізік Ярослава, вчитель-пенсіонер
с. Ступениця, Дрогобицький р-н, Львівська обл.

КРОСВОРД «ВЕЛИКОДНІЙ»

Підготувала Леся ШТИКАЛО

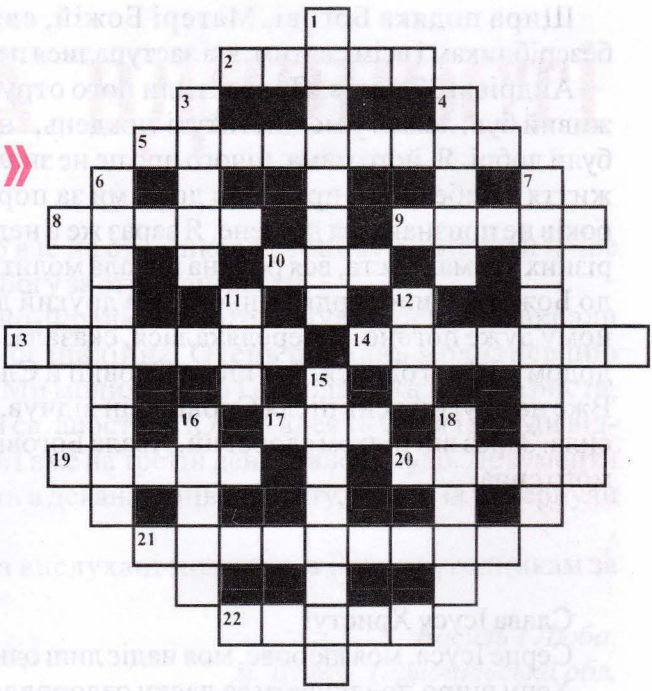

ГОРИЗОНТАЛЬНО:

2. Споконвіку було … . 5. Картина професора С. Конаш–Конашевського «Обливаний …». 8. Життя нам Бог нове дає, минула вже неволя – свобідно … в грудях б'є, настала щасна доля (з пісні «Сей день»). 9. Творіть … і вам добро добром воздасться. 10. Погляньте на похоронні полотна, поспішіте і світові звістіть, що воскрес Господь, умертвивши смерть, він бо – Син Бога, що спасає … людський (Пасхальна Утреня). 13. Святкуємо перемогу над смертю, знищення аду, іншого життя вічного …, і, радіючи, оспівуємо того, що це вчинив, – єдиного благословенного отців Бога і препрославленого (Пасхальна Утреня). 14. Я бачу Спасителя там, багато як має Він ран, за весь людський рід Він тяжко страждав, щоби життя вічне я мав – назва пісні «…». 17. Радіо «…». 19. … Божий наперед камінь з гроба відвалив і невістам возвістив, що Ісус смерть побідив. 20. Основні погляди, переконання. 21. Месія встав – лишилась … і скроплений святою Кров'ю хрест (з вірша «Месія встав» отця Василя Мендруня, ЧСВВ). 22. Альфа і … .

ВЕРТИКАЛЬНО:

1. Держава в Азії, частково на Аравійському півострові, на узбережжі затоки Акаба (Червоне море). 3. Христос Воскрес! Боже … засіяло, темні хмари розігнало, всю вселену огріває і нове життя вливає світлом Божим із небес: Христос Воскрес! 4. При гробі … чують: сталось чудо всіх чудес, Христос Воскрес! 6. Піснеспів, який виконують на утрені в Господні, Богородичні, полієлейні та храмові церковні свята, що його змістом є возвеличення та прославлення особи, свято якої відзначають. 7. Коли Христос не воскрес, то марна … наша, то марна й віра ваша (1Кор 15,14). 11. Життя нам … з любови дав всім, дарує всю провину, і ми друг друга обіймім, любім свою родину. 12. Великий співочий колектив. 15. Місто, з якого походив Йосиф, котрий не втратив віри і відваги навіть тоді, коли апостоли покинули Ісуса, котрий просив Пилата Тіло Христове. 16. Знай, дитино, що … та і все, що нам треба: і вода, і гай, і поле – все нам дане з неба. 18. Молитва і … – великі дві сили.

Відповіді на кросворд «ПАПСЬКИЙ», опублікований у числі за квітень 2013 року:

ГОРИЗОНТАЛЬНО: *3.Ладан. 6.Семінарія. 11.Обіт. 12.Віра. 16.Конкордат. 19.Флора. 20.Кредо. 21.Хвилина. 22.Крок. 23.Марі. 24.Ліван. 25.Тіара. 26.Амінь.*

ВЕРТИКАЛЬНО: *1.Паліум. 2.Талант. 4.Лев. 5.Зір. 7.Понтифікат. 8.Пій. 9.Лін. 10.Папамобіль. 13.Монах. 14.Конклав. 15.Ласка. 17.Того. 18.Меса.*

КЛЮЧОВЕ СЛОВО

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Б	Л	А	Г	О	С	Л	О	В	Е	Н	Н	Я

Нові видання видавництва «МІСІОНЕР»

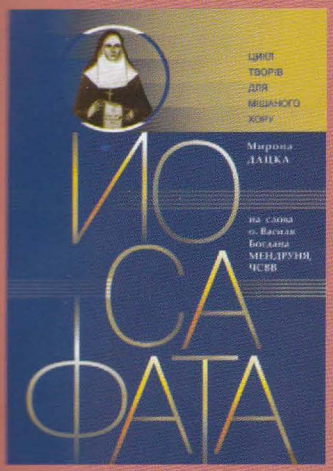

ЙОСАФАТА.
Цикл творів для мішаного хору

Пісні Мирона Дацка на слова о. Василя Мендруня, ЧСВВ

Блаженна с. Йосафата (Михайлина) Гордашевська народилася 20 листопада 1869 р. у Львові. Змалку ходила до церкви і згодом відчула поклик до богопосвяченого життя. Вона стала співзасновницею нового жіночого Згромадження Сестер Служебниць Непорочної Діви Марії. П'ять останніх років життя с. Йосафата важко хворіла. Упокоїлася 7 квітня 1919 року. Життя Блаженної с. Йосафати є яскравим прикладом вірного служіння своєму народові та Церкві. Музичні твори цієї збірки, написані в пісенному жанрі, відображають основні життєві віхи Блаженної. Твори укладені для однорідного складу. Видання буде цікавим широкому колу любителів духовної пісні.

ISMN 979-0-707517-13-0, 56 с.,
205 х 290 мм., м'яка обкл.

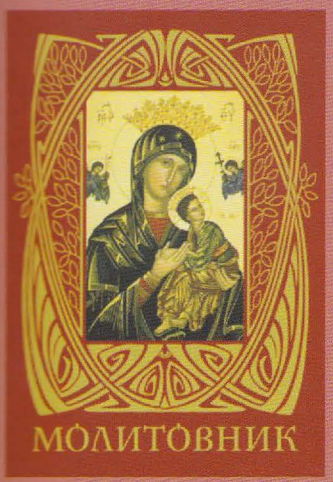

МОЛИТОВНИК

Молитовник містить щоденні, ранішні, вечірні молитви а також катехизмову частину.

ISBN 978-966-658-269-3, 32 с.,
70 х 102 мм., м'яка обкл.

о. Василь Богдан Мендрунь, ЧСВВ
У МОЛИТВІ І ПІСНЯХ

Ця збірка складається з віршів, в яких відображено життя Ісуса Христа та Його учнів, Пречистої Діви Марії і святих Ангелів, а також Блаженних і Святих нашого народу.
Більшість цих віршів є текстами пісень.

ISBN 978-966-658-285-3, 216 с.
130 х 200 мм., м'яка обкл.

З питань придбання літератури звертатися за адресою:
вул. Б. Хмельницького, 40 м. Львів 79019 *http: www.missioner.com.ua*
тел.: 0952602157, (032) 272-90-80 *redakzia@missioner.com.ua*

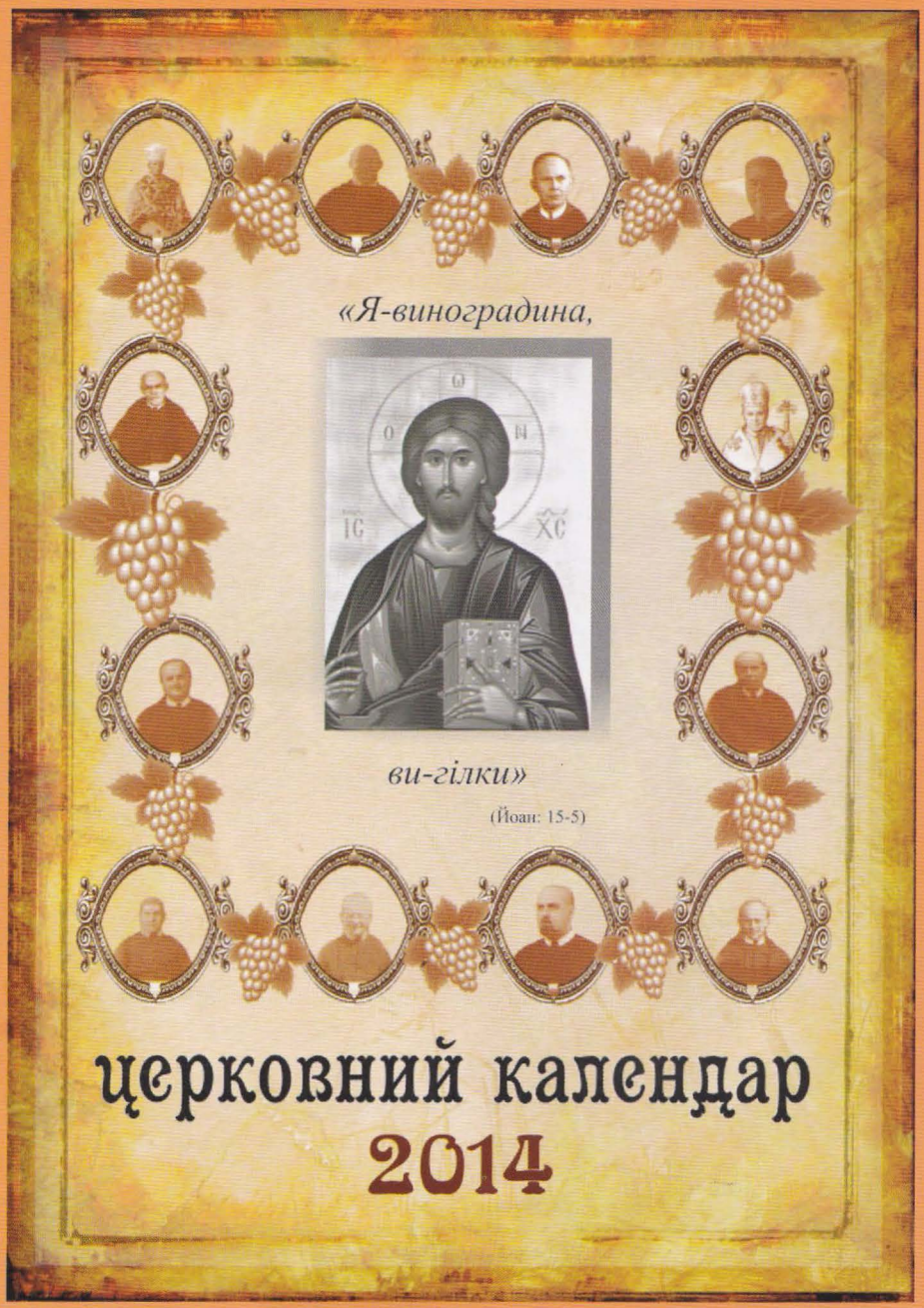

Пропонуємо вам придбати при наших василіянських монастирях новий календар на 2014 рік.

Окрім звичайного церковного календаря, ви знайдете корисну інформацію про життя визначних ченців василіян, велетнів духа Христового, незламних свідків віри, таких як: Владика Сотер Ортинський,ЧСВВ, Владика Йосиф Мартинець, ЧСВВ, о. Дам'ян Богун, ЧСВВ, о. Тит Галущинський, ЧСВВ, о. Навкратій Крижанівський, ЧСВВ, Владика Софрон Дмитерко, ЧСВВ, о. Іриней Назарко, ЧСВВ, о. Мелетій Лончина, ЧСВВ, о. Платонід Філяс, ЧСВВ, о. Гліб Кінах,ЧСВВ, Атанасій Великий, ЧСВВ, о. Єронім Тимчук, ЧСВВ